

**OMAVALVONTASUUNNITELMA
RYHMÄKOTI LEINIKKI
8.3.2025**

Sisällys

.....	1
1. Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot	3
1.1 Palveluntuottajan perustiedot.....	3
1.2 Palveluyksikön perustiedot	3
1.3 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet.....	3
1.4 Omavalvontasuunnitelma päivitetty 5.3.2025.....	5
2. Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen sekä vastuunjako	5
3. Palveluyksikön omavalvonnan toteuttaminen ja menettelytavat	7
3.1 Palvelujen saatavuuden varmistaminen.....	7
3.3 Palvelujen turvallisuuden ja laadun varmistaminen.....	9
3.4 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistaminen	23
3.5 Yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja asiakkaan/potilaan aseman ja oikeuksien varmistaminen .	26
4. Havaittujen puutteiden ja epäkohtien käsittely sekä toiminnan kehittäminen	30
4.1 Toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely	30
4.2 Vakavien vaaratapahtumien tutkinta	31
4.3 Palautetiedon huomioiminen kehittämisessä	32
4.4 Kehittämistoimenpiteiden määrittely ja toimeenpano	33
5. Omavalvonnan seuranta ja raportointi.....	34
5.1 Laadun- ja riskienhallinnan seuranta ja raportointi	34
5.2 Kehittämistoimenpiteiden etenemisen seuranta ja raportointi	35
Liitteet	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

1. Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot

1.1 Palveluntuottajan perustiedot

- Kotipirtti ry, Kotipirtin palvelutalo
- Y-tunnus 1636394–9 ja SOTERI-rekisteröintinumero 1.2.246.10.16363949.10.1
- Käräjätörmä 12, 33310 Tampere

1.2 Palveluyksikön perustiedot

- Ryhmäkoti Leinikki
- Käräjätörmä 12, 33310 Tampere
- Merja Kivinen, merja.kivinen@kotipirttiry.fi, 044–7636601

1.3 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet

Kotipirtti ry: n ylläpitämä palvelutalo Kotipirtti tarjoaa tehostettua palveluasumista ikäihmisille palvelutalo Ulpuksassa ja ryhmäkoti Leinikissä. Asukkaat Kotipirttiin ohjaa Pirkanmaan hyvinvointialueen asiakasohjaus.

Arvot ja toimintaperiaatteet

Toimintaamme ohjaavat seuraavat perusarvot:

- ❖ Ihmisläheisyys: Kohtelemme kaikkia inhimillisesti ja empaattisesti. Asukkaiden ja heidän läheistensä hyvinvointi on toimintamme keskiössä.
- ❖ Rehellisyys ja avoimuus: Toimimme läpinäkyvästi ja vilpittömästi kaikissa tilanteissa.
- ❖ Aitous ja arvostaminen: Kunnioitamme jokaista yksilöä ja edistämme aitoa kohtaamista arjessa.
- ❖ Edelläkävijyys: Kehitämme jatkuvasti toimintaamme varmistaaksemme korkealaatuisen, turvallisen ja luotettavan palvelun.
- ❖ Turvallisuus: Toimintamme perustuu ennakoivaan riskienhallintaan, vastuullisuuteen ja luottamukseen.

Kotipirtin toiminta perustuu asukkaiden yksilöllisiin tarpeisiin ja osallisuuden vahvistamiseen. Tavoitteenamme on luoda yhteisöllinen, turvallinen ja identiteettiä tukeva asuinympäristö, jossa jokainen asukas tuntee olonsa arvostetuksi ja osalliseksi.

Toiminnan periaatteet

- ❖ Tarjoamme asukkaille monipuolista, mielekästä ja osallistavaa toimintaa, kuten tapahtumia, retkiä, viriketoimintaa ja ulkoilua.
- ❖ Kotipirtin kuntosali on asukkaiden käytettävissä heidän toimintakykynsä huomioiden.

- ❖ Jokaisen asukkaan elämäntarina ja yksilölliset toiveet huomioidaan hoivan ja asumisen suunnittelussa.
- ❖ Toimintamme tavoitteena on tukea sekä asukkaiden että henkilökunnan hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta.

Ryhmäkoti Leinikin toiminta -ajatus ja toimintaperiaatteet

Ryhmäkoti Leinikissä on 18 asukashuonetta, joista 2 on kahden hengen huonetta. Huoneista kaksi on varattu omaishoidon asiakkaille omaishoitajien vapaapäivien ajaksi. Ryhmäkodissa asuu 18 vakituista asukasta, joilla on etenevä muistisairaus. Asukkaat ja lyhytaikaishoidon asiakkaat ryhmäkotiin ohjaa Pirkanmaan hyvinvointialue sopimuksen mukaisesti.

Toiminnan tavoitteet

Ryhmäkoti Leinikki tarjoaa muistisairaille ikäihmisille tehostettua palveluasumista ryhmäkodissa, jossa henkilökunta on läsnä ympäri vuorokauden. Ryhmäkodin asukkaille tarjotaan turvallinen, kodinomainen ja elämän loppuun asti kestävä asuminen. Asukkaiden hoidon ja huolenpidon tavoitteena on:

- ❖ Asukkaiden toimintakyvyn ja osallisuuden tukeminen heidän yksilöllisiä tarpeitaan kunnioittaen.
- ❖ Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja asukkaiden toimijuuden mahdollistaminen.
- ❖ Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen ja itsemääräämisoikeuden turvaaminen.

Koko henkilökunnan tehtävänä on varmistaa asukkaille hyvä ja turvallinen arki sekä hyvä elämänlaatu elämän loppuvaiheessa.

Arjen toiminta ja osallistaminen

- ❖ Virkistys- ja harrastetoiminta suunnitellaan asukkaiden toiveet ja tarpeet huomioiden.
- ❖ Päivittäisestä ohjelmasta tiedotetaan sekä ruokasalin että käytävän viikko-ohjelmataululla. Kotipirtin tapahtumista tiedot löytyvät Intran kalenterista.
- ❖ Asukkaat, omaiset, läheiset ja vapaaehtoiset otetaan mukaan toimintaan heidän toiveiden ja mahdollisuuksiensa mukaan.
- ❖ Ryhmäkodin henkilökunta pyrkii järjestämään päivittäin viriketoimintaa, kuten ulkoilua, keskusteluhetkiä, musiikkituokioita, askartelua ja leipomista. Toiminta suunnitellaan ja toteutetaan asukkaiden vireystila ja toiveet huomioiden sekä heidän itsemääräämisoikeuttaan kunnioittaen.
- ❖ Asukaskokous pidetään kuukausittain, jotta jokainen asukas tulee kuulluksi ryhmäkodin toimintaa suunniteltaessa.

Hoitotyön toteutus ja palvelun suunnittelu

- ❖ Jokaiselle uudelle asukkaalle laaditaan palvelu- ja hoitosuunnitelma yhteistyössä asukkaan ja hänen omaisen, omahoitajan ja sairaanhoitajan kanssa.
- ❖ Hoitavan lääkärin ensimmäinen käynti sovitaan siten, että paikalla ovat lääkäri, asukas, omainen ja sairaanhoitaja. Tapaaminen lääkärin kanssa sovitaan viimeistään kahden kuuukauden sisällä siitä, kun asukas on muuttanut ryhmäkotiin.
- ❖ Omahoitaja toimii tiiviissä yhteistyössä muiden ammattilaisten, omaisten ja viranomaisten kanssa sekä tarvittaessa toimii asukkaan edustajana.
- ❖ Sairaanhoitajan palvelut ovat saatavilla pääsääntöisesti arkipäivisin.

1.4 Omavalvontasuunnitelma päivitetty 5.3.2025

2. Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen sekä vastuunjako

Ryhmäkoti Leinikin omavalvontasuunnitelman laatimiseen ovat osallistuneet toiminnanjohtaja Mari Anttila, ja ryhmäkodin palveluvastaava Merja Kivinen sekä ryhmäkodin henkilökunta.

Mari Anttila p. 044–7636600, mari.anttila@kotipirttiry.fi

Merja Kivinen p. 044–7636601, merja.kivinen@kotipirttiry.fi

Omavalvontasuunnitelman seuranta ja julkisuus

Omavalvontasuunnitelman toteutumista seurataan päivittäisen toiminnan pohjalta ja sitä muokataan tarpeen vaatiessa. Omavalvontasuunnitelma päivitetään myös aina kun toiminnassa tapahtuu palvelun laatuun tai asukasturvallisuuteen liittyviä muutoksia. Päivitetty omavalvontasuunnitelma tarkistetaan ja julkaistaan uudelleen vähintään neljän kuukauden välein ja se on luettavissa ryhmäkodin ilmoitustaululla, Kotipirtin verkkosivuilla, www.kotipirtti.fi sekä henkilökunnalle Kotipirtin Intrassa ja toimiston kansiossa. Omavalvontasuunnitelma on julkinen asiakirja ja siihen voivat kaikki halukkaat tutustua ilman erillistä pyyntöä.

Omavalvontasuunnitelman sisältö käsitellään yksikön kokouksissa ja varmistetaan, että jokainen tuntee omavalvontasuunnitelman sisällön ja sitoutuu toimimaan suunnitelman mukaisesti sekä seuraamaan suunnitelman toteutumista. Omavalvontasuunnitelma toimii ryhmäkodissa työvälineenä, joka ohjaa palveluyksikön henkilöstön käytännön työtä ja toimintaa. Omavalvontasuunnitelmaan tulleet muutokset käsitellään osastokokouksissa. Asukkaat sekä heidän omaisensa ja läheisensä voivat antaa palautetta, esittää toiveita ja kehittämissideoita joko suullisesti tai kirjallisesti hoitohenkilökunnalle, palveluvastaavalle, toiminnanjohtajalle tai verkkosivujen kautta. Kirjallisen palautteen voi jättää ryhmäkodin

eteisessä olevaan palautelaatikkoon. Palautteiden myötä voimme kehittää toimintaamme edelleen.

Henkilökunta voi antaa palautetta toiminnasta sekä suullisesti että kirjallisesti, esimerkiksi työtyytyväisyyskyselyiden ja kehityskeskustelujen yhteydessä sekä päivittäittäin suoraan palveluvastaavalle. Kaikki palautteet käsitellään ryhmäkodin sisäisissä palavereissa ja johtoryhmän kokouksissa sekä tarvittaessa työsuojelukokouksissa ja Kotipirtin hallituksessa. Palautteiden perusteella voidaan tehdä muutoksia käytäntöihin, tehtäväkuviin tai muihin toiminnan osa-alueisiin. Omavalvontasuunnitelmaa ja ryhmäkodin toimintaa muokataan ja kehitetään asukailta ja heidän omaisiltaan sekä henkilökunnalta saadun palautteen pohjalta.

Hyvät kehittämisideat otetaan aktiivisesti huomioon, ja niiden pohjalta suunnitellaan uusia toimintamalleja tai muutoksia nykyisiin käytäntöihin. Uudet toimintamallit otetaan hallitusti käyttöön työyhteisössä, ja niiden vaikutuksia seurataan säännöllisesti.

Omavalvontasuunnitelman päivittämisessä huomioidaan palveluissa, niiden laadussa ja asiakas- ja asiakasturvallisuudessa tapahtuvat muutokset. Päivittämisen yhteydessä tarkistetaan ja tarvittaessa päivitetään myös ryhmäkodin lääkehoitosuunnitelma ja tietoturvasuunnitelma.

Häiriötilanteiden toimintaohjeet löytyvät Intrasta Lakisääteiset suunnitelmat ja toimintaohjeet -kansiosta sekä tulostettuna ryhmäkodin toimiston kansiosta.

Kotipirtin Intrasta löytyvät myös toimintamallit epäasialliseen käytökseen ja henkiseen väkivaltaan puuttumiseen sekä työkyvyn tukemiseen ja sairauspoissaoloihin. Työterveyshuolto tekee määräajoin työpaikkakäyntejä, joissa arvioidaan työolosuhteiden turvallisuutta. Lisäksi vuosittaiset työhyvinvointikyselyt tukevat toiminnan kehittämistä.

Työsuojelu-, hygieni- ja Pirkanmaan hyvinvointialueen ohjauskäynnit ja tarkastukset toteutetaan säännöllisesti. Työterveyshuollon käynnit ja tarkastukset suunnitellaan tarpeen mukaan. Omaisten ja muiden vierailijoiden palautteet huomioidaan aina välittömästi ja ne käsitellään osana ryhmäkodin riskienhallintaa ja toiminnan kehittämistä.

Vakavat laatupoikkeamat ilmoitetaan palvelun tilaajalle eli Pirkanmaan hyvinvointialueelle sen valvontayksikölle, kirjaamo@pirha.fi ” Omavalvonnallinen ilmoitus”.

Omavalvontasuunnitelman laadinnasta, toteuttamisesta ja sen seurannasta, suunnitelman päivittämisestä ja julkaisusta vastaa ryhmäkodin palveluvastaava Merja Kivinen.

Toiminnanjohtaja Mari Anttilan hyväksynnän jälkeen suunnitelma julkaistaan Kotipirtin nettisivuilla, Intrassa, ja paperisena versiona ryhmäkodin eteisen ilmoitustaululla, ja toimiston kansiossa.

3. Palveluyksikön omavalvonnan toteuttaminen ja menettelytavat

Palveluyksikön omavalvonta toteutetaan säännöllisillä seurannoilla, riskien arvioinneilla ja asiakaspalautteilla. Henkilöstö raportoi poikkeamat viipymättä, ja tarvittavat korjaavat toimenpiteet aikataulutetaan vastuuhenkilöille. Työsuojelutoimikunta valvoo turvallisuutta, ja kehittämistarpeet huomioidaan jatkuvassa laadun parantamisessa.

3.1 Palvelujen saatavuuden varmistaminen

Palveluyksikön keskeisimpiä palveluita ja hoitoon pääsyä koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on kuvattu Taulukossa 1.

Taulukko 1: Palveluyksikön keskeisimpiä palveluita ja hoitoon pääsyä koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

Tunnistettu riski	Riskin arviointi (suuruus ja vaikutus)	Ehkäisy- ja hallintatoimet
Henkilöstön riittävyys	pieni, vaikutus suuri	Rekrytoinnin ennakointi, työn houkuttelevuuden lisääminen
Taloudelliset haasteet	kohtalainen, vaikutus suuri	Hyvä ennakoiva taloussuunnittelu, kustannusten ennakointi
Pirhan toiminta	pieni riski, vaikutus suuri	Hyvä yhteistyö Pirhaan ja sen asiakasohjaukseen

3.2 Palvelujen jatkuvuuden varmistaminen

Kotipirtin palvelutalon eri yksiköiden välinen yhteistyö ja henkilöstön liikkuvuus yksiköiden välillä on toiminnan sujumisen lähtökohta. Yhteistyö ja henkilöstömitoitusten seuranta on toiminnan jatkuvuuden edellytys.

3.2.1 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi

Yhteistyön varmistaminen Kotipirtin eri yksiköiden välillä pyritään varmistamaan säännöllisillä henkilöstökokouksilla, tiedonkululla ja informoinnilla Intran välityksellä sekä talon yhteisessä WhatsApp- ryhmässä. Yhteiset toimintamallit ja ohjeistukset koko talon toimintaan.

Pääasiallinen yhteistyökumppanimme on Pirkanmaan hyvinvointialue eli Pirha, joka osoittaa meille asukkaat ja asiakkaat. Teemme tiivistä yhteistyötä eri oppilaitosten sekä alueen muiden kolmannen sektorin palveluntuottajien kanssa, seurakunnan, alueen päiväkotien ja vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa. Yhteistyökumppaneina on myös vakiintuneet esiintyjät, jotka kutsumme ilahduttamaan asukkaita aina mahdollisuuksien mukaan. Pyritään edelleen

laajentamaan yhteistyötä uusien kumppanuuksien avulla tulevaisuuden laajentumishankkeessa.

Kotipirtin ravintolalla on oma omavalvontasuunnitelma ja henkilökunta, joka vastaa ravintohuollon toimivuudesta. Henkilökunta raportoi asukkaiden ravitsemustarpeet ja erityisruokavaliot keittiön henkilökunnalle, ja näin varmistetaan, että jokainen asukas ja asiakas saa hänelle sopivaa ravintoa oikeanlaisessa muodossa. Ravintolapalveluista vastaava huolehtii ravintolatoiminnan omavalvontasuunnitelmasta, sen päivittämisestä sekä riskien ja epäkohtien tunnistamisesta ja korjaamisesta.

Siivouksessa on oma henkilökunta, joka vastaa yleisten tilojen ja ryhmäkodin siivouksesta sekä pyykkihuollosta. Jokaisen asukkaan huone siivotaan viikoittain ja siivouksen henkilökunta vastaa niissä käytettävien pesuaineiden asianmukaisuudesta ja pesuaineiden säilytyksen turvallisuudesta. Epidemiatilanteissa siivoukset suoritetaan Pirhan hygieniahoitajan antamien ohjeiden mukaisesti ja niillä aineilla, jotka heidän antamissa ohjeissa määritellään. Siivouksella on oma omavalvontasuunnitelmansa.

3.2.2 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

Kotipirtin ja ryhmäkodin valmius- ja jatkuvuussuunnitelmasta vastaa toiminnanjohtaja Mari Anttila, mari.anttila@kotipirttiry.fi p. 044-7636600, ja hänen poissa ollessaan palveluvastaava Merja Kivinen, merja.kivinen@kotipirttiry.fi p. 044-7636601.

Valmius ja jatkuvuudenhallinta varmistetaan niin, että tunnistetaan mahdolliset uhat (esim. sähkökatkot, tietojärjestelmähäiriöt, pandemiat, henkilöstöpula) ja arvioidaan niiden vaikutukset toimintaan sekä laaditaan suunnitelmat niiden hallitsemiseksi. Päivitetyt ohjeistukset ja toimintamallit löytyvät Kotipirtin Intrasta, lakisääteisistä suunnitelmista. Henkilöstö käy kolmen vuoden välein pelastuskoulutuksessa ja turvallisuuskierron järjestetään Kotipirtin tiloissa säännöllisesti.

Varmistamalla tehokas valmius ja jatkuvuudenhallinta voidaan turvata palveluiden häiriötön toiminta, minimoida riskit ja ylläpitää turvallinen toimintaympäristö niin asukkaille ja henkilöstölle.

Henkilökunnan sairastumistilanteessa sijaisten hankkiminen on jokaisen vastuulla. Eri ammattiryhmien työtehtävät sekä tehtäväkuvat löytyvät yksiköiden toimintaohjekansioista sekä Intrasta. Sijaisten hankinnassa pyritään aina ensisijaisesti käyttämään tuttuja ammattitaitoisia sijaisia, jotka ovat perehtyneen ryhmäkodin asukkaisiin ja toimintatapoihin. Yksiköiden välinen yhteistyö ja henkilökunnan liikkuminen yksiköiden välillä tuo turvaa häiriötilanteissa. Henkilöstömitoitus suhteutetaan paikalla olevaan asukkaiden ja asiakkaiden määrään ja heidän hoivan tarpeeseensa. Ryhmäkodin henkilöstömitoitusta seurataan työvuorosuunnittelu-ohjelmiston avulla.

Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien jatkuvuutta koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on kuvattu Taulukossa 2.

*Taulukko 2: Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien **jatkuvuutta** koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta*

Tunnistettu riski	Riskin arviointi (suuruus ja vaikutus)	Ehkäisy- ja hallintatoimet
Henkilöstöpula	kohtalainen, vaikutus suuri	Työhyvinvointiin ja rekrytointiin panostaminen
Asukaspalautteet ja palvelun laatuun liittyvät riskit	kohtalainen, vaikutus suuri	Palautteiden hyödyntäminen, koulutus
Toimintaympäristön muutokset	pieni, vaikutus kohtalainen	lainsäädännön seuranta, palveluiden kehittäminen
Toimitiloihin liittyvät riskit	kohtalainen, vaikutus suuri	säännölliset huollot ja tarkastukset, varajärjestelmät
Teknologiset häiriöt	pieni, vaikutus suuri	Pyritään varmistamaan häiriötön toiminta

3.3 Palvelujen turvallisuuden ja laadun varmistaminen

Laatupoikkeamien, läheltä piti -tilanteiden ja haittatapahtumien varalle määritellään korjaavat toimenpiteet, joilla estetään tilanteen toistuminen jatkossa. Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa tilanteiden syiden selvittäminen ja tarvittaessa menettelytapojen muuttaminen turvallisemmiksi. Korjaavista toimenpiteistä tehdään arvio ja niiden vaikuttavuutta arvioidaan ja seurataan, sekä tehdään niistä kirjaukset ja -ilmoitukset. Tarvittaessa toimintaohjeita tarkistetaan, muutetaan tai laaditaan uudet ohjeet. Korjaavat toimenpiteet pyritään tekemään välittömästi. Tavoitteena on poikkeamista oppiminen ja toiminnan parantaminen turvallisempaan suuntaan.

Toiminnan muutoksista tiedotetaan Intrassa, henkilöstökokouksissa ja yksikköpalavereissa. Kuormittavia tilanteita käsitellään työyhteisön palavereissa ja tarvittaessa työterveyshuollossa ja työnohjauksessa.

Palveluntuottajan ja henkilöstön ilmoitusvelvollisuus

Valvontalaki 29 § määrittää, että palveluntuottajan (Kotipirtti ry.) on ilmoitettava välittömästi salassapitosäännösten estämättä palvelunjärjestäjälle (Pirha) ja valvontaviranomaiselle asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavat epäkohdat, turvallisuutta vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaratilanteet sekä muut sellaiset puutteet, joita palveluntuottaja ei ole kyennyt tai ei kykene korjaamaan omavalvonnallisoin toimin.

Kotipirtin henkilöstöön kuuluvan henkilön on ilmoitettava viipymättä palveluvastaavalle tai muulle toiminnan valvonnasta vastaavalle henkilölle, jos hän huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asukkaan tai asiakkaan hoivassa. Ilmoituksen

tapahduttua korjaamistoimenpiteet aloitetaan välittömästi. Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä eikä ilmoituksen tehneeseen henkilöön saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia. Ilmoituksen vastaanottanut henkilö ilmoittaa asian valvontaviranomaiselle, jos epäkohtaa tai sen uhkaa ei korjata viivytyksettä.

- ❖ palveluntuottajan toimintaan merkittävästi vaikuttavat tapahtumat
- ❖ potilas- tai asiakasturvallisuutta merkittävästi vaarantavat tapahtumat
- ❖ palvelutuotannon keskeyttävät tapahtumat

Ilmoitus tehdään ottamalla yhteys Sisä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskukseen, puh. 03 311 59417 (24/7), sähköposti valmiuskeskus@pirha.fi (virka-aikana). Ilmoituksen yhteydessä palveluntuottaja antaa Pirkanmaan hyvinvointialueelle katsauksen siitä mitä on tapahtunut ja mitä toimenpiteitä palvelutuottaja on käynnistänyt tilanteen hallitsemiseksi/korjaamiseksi.

3.3.1 Palveluiden laadulliset edellytykset

Sosiaali- ja terveysministeriö vuonna 2022 julkaisemassa uudessa asiakas- ja potilasturvallisuusstrategiassa sekä sen toimeenpanosuunnitelmassa visiona on tehdä Suomesta asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa vuoteen 2026 mennessä, sen tavoitteena on välttää kaikki vältettävissä olevat haitat.

Ryhmäkodissa tätä strategiaa toteutamme seuraavilla keinoilla:

- ❖ Korostamme asukkaiden ja asiakkaiden aktiivista osallistumista oman asumisensa ja tarpeiden suunnitteluun ja toteutukseen. Huomioimme asukkaiden toiveet myös virikkeellistä toimintaa suunnitellessamme.
- ❖ Panostetaan henkilöstön työhyvinvointiin ja osaamisen sekä toiminnan jatkuvaan kehittämiseen asukas-, henkilöstö- ja asiakaspalautteiden pohjalta.
- ❖ Varmistetaan asukkaiden turvallinen asuminen ryhmäkodissa jatkuvaa riskikartoitusta tekemällä ja mahdollisia riskejä ehkäisemällä ja niitä poistamalla.
- ❖ Kehitämme jatkuvasti nykyisiä käytäntöjä ja toimintamalleja turvallisuuden edistämiseksi.

Palvelutarpeen arviointi

Asukkaat ryhmäkotiin ohjaa Pirkanmaan hyvinvointialueen asiakasohjaus, joka on tehnyt jo ensiarvion palvelujen tarpeesta. Asukkaan muuttaessa ryhmäkotiin, hänelle järjestetään hoitoneuvottelu viimeistään kahden kuukauden kuluessa. Hoitoneuvotteluun kutsutaan

mukaan asukkaan lähiomainen/asioiden hoitaja/edunvalvoja. Hoitoneuvotteluun osallistuvat myös omahoitaja/yksikön sairaanhoitaja tai palveluvastaava. Palvelu- ja hoitosuunnitelma kirjataan Omni 360- tietojärjestelmään ja suunnitelma tarkistetaan aina tilanteen niin vaatiessa sekä puolivuositain väliarvion yhteydessä. Ryhmäkodissa asuvien asukkaiden ja omaisten kanssa hoitava lääkäri pitää erillisen hoitoneuvottelun. Hoitoneuvottelun yhteydessä otetaan puheeksi myös asukkaan hoitotahto ja siihen sisältyvät asiat.

Arvioinnin lähtökohtana on asukkaan oma näkemys hyvän elämän edellytyksistä, voimavaroistaan ja niiden vahvistamisesta. Lisäksi arvioinnissa otetaan huomioon toimintakyvyn heikkenemistä ennakoivat eri ulottuvuuksiin liittyvät riskitekijät kuten terveydentilan epävakaus, heikko ravitsemustila, turvattomuus, sosiaalisten kontaktien vähyys tai kipu. Palvelutarpeen arviointi kattaa asukkaan fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja kognitiivisen toimintakyvyn.

Palvelu- ja hoitosuunnitelma tehdään ja päivitetään mahdollisuuksien mukaan yhdessä asukkaan ja hänen omaisensa/ läheisensä kanssa. Asukkaan palveluntarpeeseen vaikuttavista muutoksista tiedotetaan omaisia ja tarvittaessa kutsutaan heidät uuteen hoitoneuvotteluun, jossa asukkaan tarpeet kartoitetaan ja kirjataan uudelleen.

Käytössä on RAI – ja MNA- arviointi. RAI mittaa laajasti asukkaan fyysistä ja psyykkistä toimintakykyä ja MNA mittaa asukkaan ravitsemustilaa. Lisäksi asukkaan toimintakykyä sekä palvelun- ja hoivan tarvetta arvioidaan hoitotyön ammattilaisten havainnoinnin ja päivittäiskirjausten pohjalta sekä asukkaan itsensä ilmaisemien tarpeiden mukaisesti. Asukkaan tarpeiden arvioijana ovat asukas itse, hänen läheisensä ja moniammatillinen tiimi.

Seuraamme asukkaiden aktiviteettejä ja kiputiloja Omni- tietojärjestelmästä ja RAI- arvioinneista ja näiden arviointien perusteella muokkaamme asukkaan hoitolinjaa. Kiputiloja pyrimme ehkäisemään riittävällä kipulääkityksellä, jonka hoitava lääkäri määrittää. Harrasteisiin osallistumista seuraamme jokaisen asukkaan kohdalla erillisellä kaavakkeella, joka löytyy hoitajien toimistosta. Lisäksi RAI-arvioita tehdessämme otamme asukkaan ja mahdollisesti hänen läheisensä mukaan arvioinnin laatimiseen aina kun se on mahdollista.

Asukkaan toimintakykyä seurataan päivittäisissä toimissa. Asukkaan toimintakykyä pyrimme pitämään yllä aktivoimalla asukasta arjen askareissa, kuten pesuissa, pukemisessa, liikkumisessa ja siirtymisissä. Asukkaan ja hänen läheistensä suostumuksella, kutsumme fysioterapeutin arvioimaan tilannetta ja antamaan myös henkilökunnalle opastusta asukkaan liikeratojen ylläpitämiseksi. Tuloksia arvioimme päivittäisten toimien yhteydessä. Arvioita seurataan ja seurannan perusteella tehdään tarvittavat korjaavat toimenpiteet.

Ryhmäkodin henkilökunta pitää omaisiin yhteyttä mahdollisimman usein ja omaisten toiveiden mukaisesti. Asukkaan toimintakyvyn laskiessa ja kunnon heiketessä voidaan asukkaan ja hänen läheistensä kanssa tehdä saattohoitosuunnitelma, joka sisältää asukkaan toiveet elämän loppuvaiheen hoitoon ja hoivaan. Saattohoitopäätöksen tekee hoitava lääkäri yhdessä asukkaan ja hänen läheistensä kanssa. Saattohoidon ohjeet löytyvät erillisestä kansioista ryhmäkodin toimistosta sekä Intrasta.

Hoidon ja palvelun tarve kirjataan asukkaan henkilökohtaiseen hoitosuunnitelmaan, josta ilmenee asukkaan päivittäisen hoidon ja hoivan tarve. Suunnitelman tavoitteena on mahdollistaa asukkaalle laadukas elämä ryhmäkodissa. Hoitosuunnitelma ja RAI- arvio täydentävät asukkaalle laadittua palvelu- ja hoitosuunnitelmaa, joka päivitetään RAI- arviosta saatujen mittareiden perusteella.

Henkilökunnan tulee perehtyä asukkaiden palvelu- ja hoitosuunnitelmiin sekä varmistaa, että hoiva vastaa sovittua huolenpitoa. Asukkaiden palvelu- ja hoitosuunnitelmat löytyvät Omni360-järjestelmästä sekä tulostettuna toimistosta. Omahoitaja tai sairaanhoitaja tiedottaa suunnitelmien muutoksista muulle henkilökunnalle ja laatii tiivistelmän keskeisistä huomioista. Uudesta tai päivitetystä palvelu- ja hoitosuunnitelmasta Leinikin sairaanhoitaja tai asukkaan omahoitaja tekee tiivistelmän asukkaan hoivaan liittyvistä huomioista. Jokainen hoitohenkilökuntaan kuuluva on velvollinen tiivistelmän lukemaan. Tiivistelmä käydään läpi raporteilla ja osastokokouksessa ja sitä säilytetään asukkaan kansiossa. Raporteilla kiinnitetään erityistä huomiota uusiin asukkaisiin ja asiakkaisiin. Asukkaiden asioita pohditaan myös työyhteisön yhteisissä keskusteluissa. Jokaisella hoitajalla on myös vastuu ja velvollisuus tutustua uusiin ja päivitettyihin suunnitelmiin sekä tutustua niihin Omni 360-tietojärjestelmässä.

RAI- arviointi

RAI- arvioinnin laatutavoitteiden painopisteet Pirkanmaan hyvinvointialueella v. 2025 on asukkaiden aktiviteetit, päivittäinen kova kipu, ravitsemus, osallisuus arviointiin, päivystyskäyntien vähentäminen. Erityisesti näitä osa-alueita tarkkailemme ja havaittuamme korjattavaa, aloitamme toimenpiteet mahdollisimman nopeasti. Laatutavoitteisiin pyrimme vastaamaan aktiivista toimintaa lisäämällä ja kiputiloja ennalta ehkäisemällä. Sairaalahoidon ja päivystyskäyntejä pyrimme tarkasti arvioimaan ja ennakoivalla toiminnalla välttämään niitä mahdollisuuksien mukaan. MNA- arvion ja säännöllisen painon seurannan avulla seuraamme asukkaiden ravitsemustilaa. Asukkaalla BMI:n ollessa alle 24, pyrimme mahdollisuuksien mukaan rikastamaan asukkaan ruoka-annokset tai tarjoamaan mahdollisimman runsasenergistä ruokaa ja välipaloja.

3.3.2 Toimitilat ja välineet

Ryhmäkodin huoneista kaksi on kahden hengen huonetta, muut yhdelle henkilölle tarkoitettuja. Jokaisessa huoneessa on oma kylpyhuone. Ryhmäkodin ruokailu- ja oleskelutilat ovat asukkaiden ja heidän omaistensa käytössä. Asukkailla on mahdollisuus käyttää ryhmäkodin saunaa avustettuna sekä ulkoilla aidatulla takapihalla. Mikäli asukas on esimerkiksi sairaalassa, hänen huonettaan ei käytetä muuhun tarkoitukseen. Asukashuoneisiin kuuluu hoitovuode, patja, valaisimet ja verhot, mutta muutoin asukas voi sisustaa huoneensa omilla tavaroillaan. Ryhmäkodin yhteiset tilat sisältyvät huonevuokraan.

Kotipirtin palvelutalon puolella, entisen päiväkeskuksen tiloissa, järjestetään yhteisiä tapahtumia, joihin voivat osallistua kaikki, myös talon ulkopuolella asuvat henkilöt.

Ryhmäkodin ruokailutila ja olohuone ovat jokaisen asukkaan ja omaisten käytössä. Asukkailla on mahdollisuus käydä ryhmäkodin saunassa apujen turvin, sekä ulkoilla aidatulla takapihalla. Asukkaan ollessa muualla esim. sairaalassa, hänen vuokraamaansa huonetta ei luovuteta muuhun käyttöön.

Ryhmäkodissa asukkaan huoneeseen kuuluvat hoitovuode ja patja ja valaisimet, muutoin asukas sisustaa huoneensa itse omilla tavaroillaan oman mieltymyksen mukaan. Asukkaiden huonekokoon ja vuokraan jyvitetään ryhmäkodin yhteiset tilat.

Kotipirtin palvelutalon ruokasalissa sekä ryhmäkodin ruokasalissa järjestetään kaikille asukkaille avoimia tapahtumia.

Ryhmäkoti tekee tiivistä yhteistyötä Pirkanmaan hyvinvointialueen, palo- ja pelastusviranomaisten sekä Lielahden apteekin ja Terveystalon lääkärin kanssa. Turvallisuuden takaamiseksi on laadittu koko talon palo- ja pelastussuunnitelma.

Henkilöstön koulutukseen kuuluu säännöllinen ensiapukoulutus, palo- ja pelastuskoulutus, sammutusharjoitukset, ergonomiakoulutus ja uhka- ja vaaratilanteiden hallinta- koulutus.

Palotarkastus tehdään kolmen vuoden välein, ja paloturvallisuusvälineistö tarkastetaan säännöllisesti. Sprinklerit, paloilmoittimet ja sammuttimet huolletaan suunnitelman mukaisesti. Pelastussuunnitelma päivitetään säännöllisesti ja on saatavilla perehdytyskansiossa. Henkilöstölle järjestetään kolmen vuoden välein paloturvallisuuskoulutus, ja vuosittain jokaisen työntekijän on osallistuttava vähintään yhteen turvallisuuskierrokseen. Kierroksia järjestetään useita kertoja vuodessa.

Hoitajat tarkkailevat apuvälineiden kuntoa ja tarvittaessa järjestävät huollon apuvälineyksiköstä. Kotipirtin omistamat hoitosängyt ja nostimet huolletaan Terveysmaailman toimesta vuosittain ja aina tarpeen niin vaatiessa. Asukashuoneisiin voidaan asentaa tarvittavia kiinteitä apuvälineitä, kuten tukikaiteita.

Ryhmäkodissa on kaksi turvamattoa, joita voidaan viedä sellaisen asukkaan huoneeseen, joiden katsotaan niiden käytöstä hyötyvän. Jokaisella asukkaalla / asiakkaalla on mahdollisuus saada hälytysranneke, jolla saa tarvittaessa kutsua hoitajia luokseen.

Ulko-ovilla on tallentava kameravalvonta ja lääkekaapin käyttöä valvoo tallentava kamera. Turvallisuuden takaamiseksi ryhmäkodin ulko-ovet ovat lukitut ja henkilökunta valvoo jatkuvasti ovissa tapahtuvaa muuta liikennettä. Ryhmäkodissa asukkaat pääsevät kuitenkin halutessaan vapaasti liikkumaan sisätiloista ulos aidatulle piha-alueelle.

Asukkaan / asiakkaan omasta pyynnöstä huoneen ovi voidaan lukita niin, ettei ulkopuoliset pääse asukkaan omaan huoneeseen, mutta huoneesta pääsee kuitenkin aina halutessaan ulos.

Kuntosalin laitteiden toimivuus ja turvallisuus tarkistetaan ja ne huolletaan säännöllisesti vuosittain. Ryhmäkodissa on avotulen teko ja käyttö kielletty.

Laitteet, koneet ja aineet

Ryhmäkodin keittiön laitteet, kuten tiskikone ja välineet, kuten leikkuuveitset, ovat ryhmäkodissa yksi riskitekijä, koska asukkaat ja asiakkaan hakeutuvat usein keittiöön. Henkilökunnan on hyvä muistaa säilyttää vaaraa aiheuttavat välineet laatikossa ja pitää keittiö suljettuna, silloin kun siellä ei henkilökunta ole paikalla.

Ryhmäkodissa kaikki poikkeamat dokumentoidaan Kotipirtin Intrasta löytyvällä poikkeama-ilmoituksella, joka sitten annetaan palveluvastaavalle tiedoksi. Työyhteisö arvioi vaatiiko poikkeama/ epäkohta välitöntä korjausta vai pidemmän ajan kehittämistä. Hoitotoimenpiteissä käytettävissä laitteissa huomattu vika ilmoitetaan heti Terveysmaailman huoltomiehelle, jonka yhteystiedot löytyvät toimiston kansioista. Kaikista muista, esim. kiinteistöön kohdistuvista epäkohdista ja mahdollisista riskeistä raportoidaan välittömästi talonmiehelle.

Havaittuja epäkohtia voi tuoda tiedoksi palveluvastaavalle ja ne käsitellään henkilöstökokouksissa ja osastopalaverissa sekä aina kun epäkohdan havaitsee. Poikkeamien ja epäkohtien syitä arvioidaan koko työyhteisön voimin ja päivittäisiä toimintatapoja kehitetään uusien poikkeamien ehkäisemiseksi.

Turvallisuus ja teknologiset ratkaisut

Turvallisuutta varmistetaan kulunvalvontakameroilla ja hälytysjärjestelmillä, joiden käyttöperiaatteet on kuvattu omavalvontasuunnitelmassa. Ryhmäkodin ulko-ovet ovat aina lukittuina, ja ovilla on tallentava kameravalvonta sekä puheyhteys sisään pyrkijöiden tunnistamiseksi. Lääkekaapin läheisyydessä on tallentava kameravalvonta.

Asukas saa mahdollisuuksien mukaan ryhmäkodissa turvarannekkeen, jolla voi tarvittaessa kutsua henkilökuntaa apuun. Asukkaan rannekkeella tekemä hälytys tulee tekstiviestinä hoitajan puhelimeen ja puhelimien toimivuus tarkistetaan päivittäin. Ryhmäkodin asukkaiden huoneista tulevat hälytykset mennään tarkistamaan välittömästi.

Palotarkastus tehdään kolmen vuoden välein. Väestönsuojan pelastus- ja raivausvälineistö, palopostikaapit ja niiden toiminta tarkastetaan säännöllisesti. Sprinklerijärjestelmä, automaattiset paloilmotitimet ja käsisammuttimet tarkistetaan suunnitelman mukaisesti. Pelastussuunnitelma päivitetään säännöllisesti ja on saatavilla perehdytyskansioissa.

Riskikartoitusta- ja arviointia tehdään kiinteistön tiloissa jatkuvasti koko henkilökunnan toimesta. Mikäli poikkeamaa havaitaan, asia viedään tiedoksi sekä talonmiehelle että toiminnanjohtajalle ja tilanne korjataan välittömästi tai heti kun se on mahdollista.

Häiriötilanteiden toimintaohjeet löytyvät Intrasta Lakisäätteiset suunnitelmat ja toimintaohjeet -kansioista sekä tulostettuna ryhmäkodin toimiston viranomaiskansioista.

3.3.3 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja

Toiminnan luvat ja rekisterit ovat toiminnanjohtajan ja taloussihteerin huoneessa. Tietosuojarekisteri on esillä ryhmäkodin toimistossa viranomaiskansioissa ja siihen jokaisen henkilökuntaan kuuluvan pitää perehtyä.

Asiakastietojen kirjaamista koskevan lain 4 § velvoittaa sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön sekä avustavan henkilöstön, joka osallistuu asiakastyöhön, kirjaamaan sosiaalihuollon järjestämisen, suunnittelun, toteuttamisen, seurannan ja valvonnan kannalta tarpeelliset ja riittävät tiedot määrämuotoisina asiakirjoina ja tallettamaan ne 5 §:n mukaisesti. Velvollisuus kirjata asiakastiedot alkavat, kun palvelunantaja on saanut tiedon henkilön palveluntarpeesta tai ryhtynyt toteuttamaan sosiaalipalvelua. Palvelunantajan on annettava kirjalliset ohjeet asiakastietojen käsittelystä ja noudatettavista menettelytavoista sekä huolehdittava henkilökunnan riittävästä asiantuntemuksesta ja osaamisesta asiakastietojen käsittelyssä. Tieto asiakkuuden päättymisestä on kirjattava tietojärjestelmään. Kirjaukset tehdään viipymättä sen jälkeen, kun asiakkaan asiaa on käsitelty.

Asukkaan tietoja kirjataan ja tallennetaan asukkaan luvalla Pirkanmaa hyvinvointialueen sähköiseen potilastietojärjestelmään, Omni360. Jonkin verran tietoja tallennetaan myös RAI-tietokantaan. Tietojärjestelmiin tallennettuja tietoja henkilökunta pääsee katsomaan ja uusia tallentamaan henkilökohtaisilla käyttäjätunnuksilla ja salasanoilla. Asukkaista kirjataan joitakin tietoja myös asiakirjoihin, jotka säilytetään asukkaiden omissa kansioissa lukitussa kaapissa lukitussa toimistossa, jonne vain henkilökunnalla on avaimet. Myös asukastietojen tallennukseen tarkoitetut tietokoneet sijaitsevat lukituissa toimistoissa.

Poistuneen asukkaan paperiset asiakirjat toimitetaan palvelun tilaajalle, eli Pirkanmaan hyvinvointialueelle hyvinvointialueelta saatujen ohjeiden mukaisesti ja ne arkistoidaan Pirhan arkistoon Tampereen Sarvikselle. Sähköisessä muodossa olevat aineistot arkistoidaan henkilötietojen hallintaan tarkoitettuun järjestelmään.

Palvelu- ja hoitosuunnitelmaa tehdessä, asukkaita informoidaan henkilötietojen käsittelystä ja pyydetään lupa tietojen kirjaamiseen ja säilyttämiseen. Asukkaalta pyydetään lupa myös valokuvaamiseen sekä omaisten yhteystiedot. Ryhmäkodissa noudatetaan Pirkanmaan hyvinvointialueen tietosuojaan ja henkilötietojen käsittelyyn liittyviä ohjetta sekä ohjeita, jotka koskevat asiakas- ja potilastietojen kirjaamista.

Uudet työntekijät perehdytetään tietojen ja tietojärjestelmien käyttö- ja salassapito sopimukseen sekä vaitiolositoumukseen ja allekirjoituksin varmistetaan, että asiakirjojen sisältö on ymmärretty. Henkilöstön henkilötietoja ei luovuteta ulkopuolisille. Henkilöstön tiedot säilytetään lukitussa tilassa. Uusi työntekijä/opiskelija otetaan aina aluksi työparina tekemään työtä ja perehtymään ryhmäkodin toimintaan ja tapoihin. Käytettävissä on perehdytyslista, joka

tukee perehdyttämistä. Työntekijä allekirjoittaa vaitiolositoumuksen, josta on myös maininta työsopimuksessa. Palveluvastaava perehdyttää henkilöstön tietosuojaan liittyvissä asioissa ja käy asiat läpi uuden työntekijän/opiskelija kanssa ennen kuin hakee hänelle tunnukset, joilla pääsee kirjautumaan asiakastietojärjestelmiin.

Hoito- ja palvelusuunnitelma keskustelussa henkilökunnan vaitiolovelvollisuus ja salassapito käydään läpi. Uuden työntekijän tullessa Kotipirtille, hänen kanssaan käydään läpi vaitiolovelvollisuus ja salassapitovelvollisuus, joista myös sopimukset allekirjoitetaan ja arkistoidaan.

Mikäli asukkaan omaiset haluavat omaisensa kirjauksia itselleen, pyyntö ohjataan toimittamaan Pirkanmaan hyvinvointialueelle, kirjaamo@pirha.fi.

Tietoturvapoikkeamat ilmoitetaan kirjallisesti Pirhan tietoturvavastaavalle osoitteeseen tietoturvavastaava@pirha.fi ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin 72 tunnin kuluessa siitä, kun poikkeama on havaittu.

Tietoturvaloukkauksesta puhutaan silloin, kun asukkaan henkilötietoja tuhoutuu, häviää, paljastuu luvattomasti tai niitä pääsee käsittelemään asiankuulumaton taho. Tietoturvaloukkauksista pitää viipymättä ilmoittaa tietosuojavaltuutetulle, tietosuoja.fi, josta löytyy ilmoituskaavake sekä pirhan tietosuojavastaavalle.

Tietosuojavastaavan nimi ja yhteystiedot

Palveluvastaava Merja Kivinen p.044–7636601, merja.kivinen@kotipirttiry.fi

3.3.4 Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö

Asiakastietolaki (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä, 784/2021) säätelee sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelyä.

Ryhmäkodissa tietojen käsittelyyn olemme panostaneet seuraavilla toimenpiteillä:

- ❖ Asiakastietojen käsittely ja käyttöoikeudet selvitetään henkilöstölle. henkilöstöllä on oikeus käsitellä asiakas- ja potilastietoja tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa, ja ne perustuvat työntekijän tehtäviin ja vastuisiin.
- ❖ Paperiset asiakasasiakirjat on laadittava ja säilytettävä huolellisesti. Paperiset asiakirjat toimitetaan asukkaan kuoleman jälkeen Pirhan arkistoon Sarvikselle.
- ❖ Asiakastietojen käsittelyssä on noudatettava tietosuojaa ja tietoturvaa koskevia säännöksiä. Asiakastietoja ei saa luvattomasti käyttää, muuttaa tai hävittää.
- ❖ Yhteisellä tietojärjestelmällä voimme varmistaa tiedon sujuvan liikkumisen eri palveluntarjoajien välillä ja näin parantaa asiakasturvallisuutta.

- ❖ Asiakastiedot tallennetaan suojattuihin järjestelmiin, kuten Omni360- järjestelmään ja RAI- ohjelmistoon. Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti näiden ohjelmien käyttöä myös Kotipirtiltä edellytetään.
- ❖ Paperimuotoiset asiakastiedot säilytetään lukitussa tilassa, ja niihin on pääsy vain Kotipirtin henkilöstöllä.

Tietoja käsitellään vain hoito- ja palvelusuhteen edellyttämässä laajuudessa ja vain niiden asukkaiden kohdalla, joihin on asiakassuhde voimassa.

Kotipirtin tietoturvasuunnitelma on päivitetty 25.1.2025 ja siitä vastaa palveluvastaava Merja Kivinen

Tietojen luovuttaminen ulkopuolisille tahoille on kiellettyä. Tietoja voi pyytää Pirkanmaan hyvinvointialueelta, kirjaamo.fi.

Teknologia ryhmäkodissa

- ❖ Kirjaamisen osaamisen varmistamiseen pyritään Pirhan ja Isteikin ohjeistuksilla ja niihin liittyvillä koulutuksilla.
- ❖ Ohjelmiston vikatilanteissa otamme yhteyden Isteikkiin, joka vastaa ohjelmistojen toimivuudesta ja niiden käyttötuesta. Muissa it- ongelmissa olemme yhteydessä Elmoon, joka toimittaa Kotipirtille tietotekniikkalaitteet.
- ❖ Asukkaalle ryhmäkodissa annetaan hälytysranneke, jolla voi kutsua hoitajan luokseen. Hälytysrannekkeiden käyttöä ryhmäkodin asukkaiden keskuudessa rajoittaa asukkaiden etenevä muistisairaus.
- ❖ Asukkaiden turvallisuutta pyritään tapauskohtaisesti parantamaan turvamatoilla, jotka antavat hälytyksen hoitajalle silloin kun asukas nousee esim. yöllä vuoteesta. Hälytyksen tultua hoitaja voi mennä tarkistamaan, että kaikki on asukkaalla hyvin.
- ❖ Turvamattojen ja hälytysrannekkeiden käytöstä keskustellaan asukkaan ja hänen omaisensa kanssa.

3.3.5 Infektioiden torjunta ja yleiset hygieniakäytännöt

Ryhmäkodin asukkaat ovat alttiimpia infektioille heikentyneen immuunipuolustuksen ja perussairauksien vuoksi, joten hyvän hygieniatason ylläpitäminen on erittäin tärkeää. Huolellinen hygienia ja infektioiden torjuntatoimenpiteet asumispalveluissa vähentävät tartuntoja ja suojaavat sekä asukkaita että henkilökuntaa.

Ryhmäkodissa huomioitavia asioita:

- ❖ Henkilökunnan ja asukkaiden käsihygieniaan pitää kiinnittää huomiota. Käsien pesuun ja desinfiointia tehdään aina tarpeen niin vaatiessa. tulee pestä kädet saippualla ja

vedellä tai käyttää käsidesiä ennen ja jälkeen hoitotoimenpiteiden, ruokailun, wc-käynnin ja ulkoa tullessa.

- ❖ Henkilökunta ei tule sairaana töihin, eikä saa työskennellä ryhmäkodissa, jos tartunta on mahdollista. Yskiminen ja aivastaminen kertakäyttönenäliinaan tai hihaan, jonka jälkeen muistetaan käsihygieniä. Suojavälineitä käytetään tarpeen esim. mukaan hanskat, suojatakki ja kirurginen maski infektoriskitilanteissa.
- ❖ Henkilökunnalla ja asukkailla tulisi olla ajantasaiset rokotukset, kuten influenssarokote.
- ❖ Hengitystieinfektioista tai vatsataudin oireista kärsivät pidetään erillään muista asukkaista mahdollisuuksien mukaan
- ❖ Asukkaiden henkilökohtaiset apuvälineet pidetään puhtaana.
- ❖ Vierailijoita suositellaan välttämään käyntejä sairaana ja noudattamaan käsihygieniää.
- ❖ Käsihuuheteita löytyy asukashuoneista, ryhmäkodin keittiöstä, wc-tiloista ja ulko-ovien läheisyydestä.

Siivous ja pyykkihuolto

Puhtaus ja siisteys turvataan ajantasaisella siivoussuunnitelmalla, johon kuuluu sekä päivittäinen että viikottainen siivous ja hygieniataso. Siivousta ja desinfiointia tehostetaan erityisesti tartuntatautien aikana. Varmistetaan riittävä siivoushenkilöstö ja asianmukaiset välineet. Asukashuoneet siivotaan viikoittain ja yleiset tilat päivittäin laitoshuoltajien toimesta, kun taas hoitajat vastaavat huoneiden päivittäisestä siisteydestä. Lyhytaikaisasiakkaiden huoneet siivotaan aina ennen uuden asiakkaan saapumista. Pyykkihuollosta vastaavat laitoshuoltajat ja hoitajat yhdessä, ja pyykki pyritään pesemään 60 asteessa.

Siivous- ja pyykkihuoltokemikaalit säilytetään lukituissa tiloissa, ja asukkaiden omat kemikaalit pidetään lukollisissa kaapeissa. Laitoshuoltajat vastaavat siivousvälineistä ja niiden huollosta sekä eritteiden siivoukseen tarvittavista aineista. Laitoshuoltajat siistivät asukashuoneet viikoittain ja yleiset tilat päivittäin, hoitajat huolehtivat huoneiden päivittäisestä siisteydestä ja järjestyksestä. Lyhytaikaisasiakkaiden vaihtuessa, siistijät huolehtivat huoneen siivouksesta ennen uuden asiakkaan saapumista. Ryhmäkodin pyykin pesusta, lajittelusta ja asukkaille palauttamisesta vastaavat ryhmäkodin siistijät ja hoitajat yhteistyössä.

Siivousohjeiden noudattamista valvoo toimitilahuoltaja, ja hyvinvointialueen hygieniahoitaja tekee säännöllisiä tarkastuksia. Epidemiatilanteissa noudatetaan Pirkanmaan hyvinvointialueen hygieniaohjeita, jotka ovat saatavilla myös verkossa. Asukkaiden henkilökohtaisen hygienian tarpeet kirjataan palvelu- ja hoitosuunnitelmiin.

Hyvinvointialueen hygieniahoitajan tekemät tarkastuskäynnit ja niiden pohjalta laaditut kirjalliset raportit sekä ympäristövalvonnan tarkastuskäynnit tehdään ajoittain. Talon oma toimitilahuoltaja seuraa siivousohjeiden noudattamista ja ohjeistaa käytännön työssä muuta henkilöstöä. Erityistilanteissa, kuten tartuntavaara tai epidemiatilanteet, noudatetaan Pirkanmaan hyvinvointialueen hygieniahoitajan ohjeita. Hygienian hoidon ohjeistusta voi tarkastella myös Pirkanmaan hyvinvointialueen nettisivuilta. Palvelu- ja hoitosuunnitelmiin kirjataan jokaisen asukkaan henkilökohtaisen hygienian hoidon tarve.

Ryhmäkodin hygieniayhdyshenkilöinä toimivat sairaanhoitaja Kirsi Suontaka ja palveluvastaava Merja Kivinen.

3.3.6 Lääkehoitosuunnitelma

Lääkehoitosuunnitelma on tehty tammikuussa 2024 Yhteistyössä Lielahden apteekin, lääkäri Tuija Kallion ja ryhmäkodin henkilökunnan kanssa, ja päivitetty aina tarpeen mukaan silloin kun sitä tarvitsee täydentää tai tietoja muuttaa. Lääkehoitosuunnitelma on hyväksynyt lääkäri Tuija Kallio. Lääkehoitosuunnitelma päivitetään vuosittain ja tarvittaessa useamminkin mahdollisten muutosten myötä.

Ryhmäkoti Leinikin lääkehoidosta vastaaviksi henkilöiksi on nimetty sairaanhoitaja Kirsi Suontaka p. 044–7636607, kirsi.suontaka@kotipirttiry.fi, yhdessä Terveystalon lääkärin Anne Santalahden, p. 050-5219358 kanssa. Ryhmäkodin lääkehoidon turvallisesta toteuttamisesta on vastuussa koko ryhmäkodin hoitohenkilökunta.

Työntekijän osaaminen varmistetaan tutkintotodistuksella ja työkokemuksella. Lääkehoidon toteuttaminen edellyttää SKHOLE- tai LOVE-tenttien suorittamista sekä talokohtaisia näyttöjä. Näiden jälkeen hoitava lääkäri myöntää lääkeluvan, joka on voimassa viisi vuotta. Työntekijä vastaa itse osaamisensa ja lääkelupien ajantasaisuudesta. Uuden työntekijän aiempi voimassa oleva lääkelupa voidaan siirtää Kotipirtin lääkelupalomakkeelle, mutta luvan myöntämiseksi vaaditaan ryhmäkodissa suoritettut näytöt ja lääkärin allekirjoitus. Lääkeluvat ja todistukset säilytetään toimiston lukollisessa kaapissa. Ryhmäkodissa ei ole rajattua lääkevarastoa ja lääkehoidon toimintamallit on kuvattu erillisessä Lääkehoitosuunnitelmassa.

Lääkehoitosuunnitelman toteutumisen seuranta

Säännölliset tarkastukset

- ❖ Lääkehoidon toteutumista ja asianmukaisuutta seurataan säännöllisesti ja tarvittaessa toimintaa ja ohjeistusta muokataan toimivampaan suuntaan.
- ❖ Apteekin tai Pirkanmaan hyvinvointialueen lääkehoidon asiantuntijat voivat tehdä ulkoisia tarkastuksia.

Lääkehoidon kirjaaminen ja seuranta

- ❖ Kaikki lääkehoitoon liittyvät toimenpiteet kirjataan asiakastietojärjestelmään.
- ❖ Poikkeamat, kuten lääkitysvirheet tai haittavaikutukset, raportoidaan ja käsitellään osastokokouksissa. Poikkeamat analysoidaan ja toimintaa kehitetään niiden perusteella toimivampaan suuntaan yhdessä henkilöstön kanssa.

Henkilöstön osaamisen varmistaminen

- ❖ Henkilöstön lääkehoito-osaamista seurataan säännöllisten tenttien ja koulutusten avulla. Tarvittaessa tarjotaan lisäkoulutusta. Ohjataan henkilöstöä tutustumaan SKHOLEn tarjoamiin lääkekoulutuksiin.

- ❖ Palveluvastaava tarkistaa, että lääkeluvat ovat voimassa ja ajantasaiset.

Lääkehoidon poikkeamien käsittely

- ❖ Lääkepoikkeamat käydään läpi ja analysoidaan.
- ❖ Poikkeamat käydään läpi myös osastopalavereissa, ja tarvittavat muutokset ja ohjeistukset tehdään lääkehoitokäytäntöihin. Poikkeamat kirjataan Analystica-kaavakkeelle. Vakavat tilanteet raportoidaan Pirhalle.

Raportointi ja jatkuva kehittäminen

- ❖ Lääkehoidon toteutumista koskevat havainnot raportoidaan säännöllisesti palveluvastaavalle, joka raportoi ne Pirhalle.
- ❖ Mahdolliset kehittämistarpeet kirjataan omavalvontasuunnitelmaan ja ne huomioidaan henkilöstön koulutuksessa.

Lääkkeiden ja rokotteiden haittavaikutuksista ilmoitetaan Fimealle (Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus). Ilmoituksen voi tehdä sähköisesti verkkosivujen kautta (www.fimea.fi) tai lomakkeella jonka voi postittaa Fimealle tai suoraan lääkkeen tai rokotteen myyntiluvan haltijalle, joka välittää tiedot Fimealle.

Ilmoitukseen tarvitaan:

- ❖ Ilmoittajan tiedot (terveydenhuollon ammattilainen tai potilas)
- ❖ Lääke tai rokote, jonka epäillään aiheuttaneen haittavaikutuksen
- ❖ Haittavaikutuksen kuvaus ja sen ajankohta
- ❖ Asukkaan perustiedot (ikä, sukupuoli, mahdolliset muut lääkitykset tai sairaudet)
- ❖ Ilmoitukset ovat tärkeitä lääkkeiden ja rokotteiden turvallisuuden seurannassa, ja ne auttavat tunnistamaan mahdollisia uusia haittavaikutuksia.

3.3.7 Lääkinnälliset laitteet

Ryhmäkodissa käytetään paljon erilaisia terveydenhuollon laitteiksi ja tarvikkeiksi luokiteltuja välineitä ja hoitotarvikkeita, joihin liittyvistä käytännöistä säädetään terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annetussa laissa (629/2010). Hoitoon käytettäviä laitteita ovat mm. pyörätuolit, rollaattorit, sairaalasängyt, nostolaitteet, verensokeri-, kuume- ja verenpainemittarit, kuulolaitteet, silmälasit. Laitteiden ja tarvikkeiden käyttö opastetaan jokaiselle ryhmäkodin hoitajalle. Asukkaiden tarvitsemien laitteiden ja tarvikkeiden käytössä opastusta antavat hoitajat ja tarvittaessa muu asiantuntijataho.

Vaaratilanneilmoitus

Valviran määräyksessä 4/2010 annetaan ohjeet terveydenhuollon laitteiden ja tarvikkeiden aiheuttamista vaaratilanteista tehtävistä ilmoituksista. Laki edellyttää, että mikäli lääkinnällisten laitteiden ominaisuuksissa tai suorituskyvyssä ilmenee häiriöitä tai heikkenemistä tai laitteen valmistajan antamissa tiedoissa on puutteita, niin siitä on ilmoitettava välittömästi laitteen valmistajalle tai hänen edustajalleen sekä Fimealle, (www.fimea.fi).

Vaaratilanneilmoitusmenettely on olennainen laiteturvallisuuksi edistävä tekijä ja sen tarkoituksena on mahdollistaa nopea ja tehokas reagointi laitteisiin liittyviin ongelmiin.

Apuvälineiden hankinta ja huolto

Ryhmäkodin hoitajat järjestävät asukkaiden apuvälineet, kuten pyörätuolit ja rollaattorit, Pirkanmaan apuvälineyksikön kautta, joka vastaa niiden huollosta ja toimivuudesta.

Apuvälinepalvelun puhelinasiointi Tampereen alueen asukkaille:

puhelin 03 31159419, soittoajat takaisinsoitolla Ma-Pe klo 8.00-13.00

osoite: Tursonkatu 4, 33540 Tampere

sähköposti: tre.apuvalineyksikko@pirha.fi

Kotipirtin hoitovuoteet, suihkutuolit ja nostolaitteet huoltaa ja korjaa Terveysmaailma p. 040-901 2974. Terveysmaailma pitää myös rekisteriä näistä välineistä ja niiden huolloista.

Laitteiden käyttöönoton ohjauksesta vastaa laitteiden toimittaja.

Ryhmäkodin verenpaine- ja kuumemittarit uusitaan aina tarpeen vaatiessa. Niiden hankinta on palveluvastaavan vastuulla. Verensokerimittarit, kuulolaitteet ja silmälasit ovat asukkaiden henkilökohtaisia välineitä, mutta tarvittaessa niiden huollossa / korjauksessa avustetaan asukasta tai hänen asioidenhoitajaansa.

Ryhmäkodissa lääkinnällisten laitteiden turvallisuudesta vastaavat sairaanhoitaja Kirsi Suontaka, p 044-7636607 kirsi.suontaka@kotipirttiry.fi ja palveluvastaava Merja Kivinen, p. 044-7636601 merja.kivinen@kotipirttiry.fi.

Taulukko 3: Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien turvallisuutta ja laatua koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

Tunnistettu riski	Riskin arviointi (suuruus ja vaikutus)	Ehkäisy- ja hallintatoimet
Asukkaiden toimintakyvyn muutokset	kohtalainen, vaikutus vähäinen	Hoitosuunnitelmat ja ennakkoon varautuminen
Henkilöstön riittävyys	kohtalainen, vaikutus suuri	Varmistetaan riittävät henkilöstö ja sijaisjärjestelyt
Kaatumisriskit	suuri, vaikutus kohtalainen	Asianmukaiset apuvälineet ja ohjeistus, esteettömyys
Lääkehoito	kohtalainen, vaikutus suuri	Poikkeamien seuranta ja analysointi, koulutus
Infektoriski	kohtalainen, vaikutus kohtalainen	Korkea hygieniataso, asianmukainen suojaus
Liukastuminen	kohtalainen, vaikutus suuri	Asukkaan fyysinen tukeminen pesutiloissa, kuivat lattiat

Omavalvonnan perusta on turvallisuusriskien tunnistaminen ja arviointi asukkaan palvelun näkökulmasta. Päivittäinen riskikartoitus mahdollistaa epäkohtiin puuttumisen nopeasti. Ryhmäkodissa väkivalta-, tapaturma- ja lääkepoikkeamat sekä läheltä piti -tilanteet kirjataan, käsitellään kokouksissa ja raportoidaan Pirhalle kolmen kuukauden välein.

Kaatumiset ovat merkittävä riski, ja niitä ehkäistään läsnäololla, apuvälineillä ja asukkaan aktiivisuudella. Huonekalujen ja apuvälineiden sijoittelu, jalkineet ja matot voivat vaikuttaa kaatumisriskiin, joten henkilökunnan on tehtävä jatkuvaa riskinarviointia näistä. Erityistä varovaisuutta noudatetaan suihkussa ja saunassa lattian kosteuden ja sen myötä liukastumisvaaran vuoksi.

Aggressiivista käytöstä ennaltaehkäistään rauhallisella hoitotyöllä. Käytöshäiriöitä voi pahentaa lääkkeiden ottamatta jättäminen. Myös asukkaiden keskinäinen toiminta voi aiheuttaa turvallisuusriskejä. Toisen asukkaan pyörätuolin haaravyön avaaminen tai sängyn laitojen laskeminen saattaa altistaa toisen asukkaan huomattavaan vaaraan. Tällaiset tapahtumat pyrimme estämään asukkaita, erityisesti levottomia asukkaita ja asiakkaita, ja heidän tekemisiään tarkkailemalla.

Lääkepoikkeamat pyritään välttämään perehtymisellä asukkaiden ja asiakkaiden lääkityksiin ja niiden muutoksiin sekä huolellisella lääkkeenjaolla. Lääkkeet annetaan kaikille asukkaille valvotusti, sillä pöydälle jätettynä kyseiset lääkkeet voi ottaa asukas, jolle ne eivät kuulu. Väärälle henkilölle päätyneet lääkkeet voivat aiheuttaa vakavan vaaran. Lääkkeet annetaan asukkaalle valvottuna myös siksi, että näin pystytään valvomaan sitä, että lääkkeet eivät päädy esim. lattialle. Lääkeannon sekaannuksissa vaarana on se, että asukas ei saa hänelle tarkoitettuja lääkkeitä, koska annosjakelun myötä uusia lääkkeitä ei aina ole antaa. Lääkkeet pyritäänkin antamaan asukkaalle rauhassa, varmistetaan että lääke on kyseiselle asukkaalle oikeassa muodossa.

Henkilökuntaan ja mahdollisesti muihin asukkaisiin/ asiakkaisiin kohdistuva aggressiivinen käytös pyritään ennaltaehkäisemään rauhallisella toiminnalla hoitotoimenpiteissä. Riskin muodostaa myös se, että asukkaat eivät aina suostu ottamaan lääkärin heille määrättyjä lääkkeitä, jolloin esim. käytöshäiriöitä hillitsemään tarkoitettut lääkkeet jäävät ottamatta ja asukas saattaa olla aggressiivinen. Ryhmäkodin asukkaiden kognitio on huomattavasti alentunut, joten ymmärrystä omista toimista ei aina pystytä huomioimaan.

Riskienhallinnassa on huomioitu myös työturvallisuuslain (738/2002) mukaiset työnantajan velvoitteet siten, että työympäristön turvallisuus ja terveellisyys tukevat sekä henkilöstön työkykyä että asukkaiden turvallisuutta.

- ❖ Pyritään tunnistamaan ja arvioimaan työympäristön vaaratekijät, kuten ergonomiariskit, väkivallan uhan ja tartuntatautiriskit. Työympäristön riskitekijöitä kartoitamme päivittäin ja ryhdymme tarvittaviin toimenpiteisiin niiden minimoimiseksi.
- ❖ Henkilöstölle tarjotaan koulutusta työturvallisuudesta, vaaratilanteiden ennaltaehkäisystä sekä asiakasturvallisuudesta.
- ❖ Varmistetaan, että henkilöstöllä on käytössään turvalliset työvälineet ja tarvittavat suojavarusteet, kuten nostolaitteet ja infektiosuojaimet.

- ❖ Kaikki työssä tapahtuvat tapaturmat ja läheltä piti -tilanteet kirjataan, analysoidaan ja niistä opitaan, jotta vastaavat riskit voidaan jatkossa ehkäistä.
- ❖ Työsuojelutoimikunta kokoontuu säännöllisesti ja kokouksissa käsitellään mahdollisia riskitekijöitä ja miten riskit voidaan välttää.

Näiden toimenpiteiden avulla varmistetaan, että työturvallisuuslain mukaiset velvoitteet toteutuvat ja palveluyksikön toiminta tukee sekä työntekijöiden että asiakkaiden ja potilaiden turvallisuutta.

3.4 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistaminen

Kotipirtti panostaa henkilökunnan työhyvinvointiin ja jatkuvaan koulutukseen varmistaaksemme laadukkaan hoidon. Työhyvinvoinnin tukemisella ja ammatillisen osaamisen kehittämisellä pyrimme:

- ❖ Takaamaan henkilöstön ammatillisen kehittymisen ja riittävyyden sekä sitoutumisen työyhteisöön.
- ❖ Hyödyntämään henkilökunnan vahvuuksia ja osaamisalueita ryhmäkodin toiminnassa ja toiminnan edelleen kehittämisessä.
- ❖ Luomaan työyhteisölle vetovoimainen, turvallinen ja kehittyvä työskentely-ympäristö.

Hoitohenkilöstön määrä ja rakenne

Henkilöstösuunnittelussa otetaan huomioon toimintaan sovellettava laki, esimerkiksi yksityisessä asumispalvelussa sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuuslaki. Toimintaa ohjaa myös vanhuspalvelulaki ja laatusuositukset. Tarvittava henkilöstömäärä riippuu asukkaiden avun tarpeesta, määrästä ja toimintaympäristöstä. Henkilöstömitoitusta suhteutetaan paikalla olevaan asukkaiden määrään ja hoivan tarpeeseen.

Henkilöstön rekrytointia ohjaavat työlainsäädäntö ja työehtosopimukset, joissa määritellään sekä työntekijöiden että työnantajan oikeudet ja velvollisuudet. Ryhmäkodin työntekijät rekrytoidaan joko TE- toimiston kautta, Kotipirttiin aiemmin tulleiden hakemusten perusteella tai pitkäaikaisia sijaisia vakinaistamalla. Lisäksi huomioidaan ryhmäkodin henkilöstön rakenteeseen tai osaamiseen liittyviä periaatteita, joista avoin tiedottaminen on tärkeää niin työn hakijoille kuin työyhteisön työntekijöille. Kaikilta työntekijöiltä tarkastetaan todistukset, jotka myös kopioidaan, pätevyys varmistetaan Julkiterhikistä tai tutkintotodistuksesta.

Ryhmäkodissa työskentelee monipuolinen ja ammattitaitoinen henkilökunta, joka huolehtii asukkaiden hoidosta, hoivasta ja hyvinvoinnista. Kotipirtin ryhmäkodissa työskentelee palveluvastaavan lisäksi 17 henkilöä. Henkilöstömitoitusta on laskettu yksikkökohtaisesti ja ryhmäkodissa se on aina vähintään 0.6. Tiimiin kuuluu palveluvastaavan lisäksi 1 sairaanhoitaja, 13 lähihoitajaa, 3 hoiva-avustajaa, joista yksi toimii myös laitoshuoltajana vastaten ryhmäkodin siivouksesta, pyykistä ja keittiötöistä. Ryhmäkodin henkilöstömitoitusta

seurataan työvuorosuunnittelu- ohjelmiston avulla. Kotipirtin henkilöstö liikkuu talon eri yksiköiden välillä tarpeen mukaan.

Työvuorot suunnitellaan ryhmäkodin päivärytmin mukaisesti ja niitä voidaan muokata aina kun tarve. Yövuorossa on aina yksi lähihoitaja, joka työskentelee klo 20.45–7.15. Aamuvuorossa klo 7.00–15.00 on vähintään neljä hoitajaa ja iltavuorossa, klo 13.00–21.00, on myös neljä hoitajaa. Jokaiselle työvuorolle on määritelty työtehtävät, jotka löytyvät Intrasta löytyvästä perehdytyskansioista. Eri ammattiryhmien tehtäväkuvat löytyvät Intrasta ja toimiston kansioista.

Poissaolojen vuoksi työvuorot voivat ajoittain muuttua, mutta tilanteet pyritään hoitamaan ensisijaisesti käyttämällä tuttuja sijaishoitajia. Tarvittaessa henkilökuntaa voidaan siirtää myös yksiköstä toiseen, jotta hoidon jatkuvuus ja laatu voidaan turvata. Hoitajamitoitusta seurataan päivittäin Työvuorovelho-ohjelman avulla, ja huolehditaan, että mitoitus pysyy aina vähintään tasolla 0,6 hoitajaa per asukas. Sijaisten hankinnassa pyritään aina ensisijaisesti käyttämään tuttuja ammattitaitoisia sijaisia, jotka ovat perehtyneen ryhmäkodin asukkaisiin ja toimintatapoihin.

Hoitohenkilöstön lisäksi ryhmäkodissa työskentelee Kotipirtin laitoshuoltajia, jotka vastaavat yksikön siivouksesta ja pyykkihuollosta. Näin varmistetaan, että ympäristö pysyy puhtaana ja viihtyisenä, ja hoitajat voivat keskittyä asukkaiden hyvinvoinnin tukemiseen.

Riittävä ja osaava sekä palveluyksikön omavalvontaan sitoutunut henkilöstö on keskeinen tekijä palvelujen saatavuuden, laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamisessa sekä palvelujen kehittämisessä.

Sijaistarpeen ilmaantuessa, otamme yhteyttä omiin tuttuihin sijaishoitajiin. Kotipirtillä on oma WhatsApp- ryhmä, johon avoimet työvuorot ilmoitetaan ja josta sijainen voi vuoron itselleen varata. Perehdytykseen on suunniteltu oma lista, joka jokaisen kanssa käydään läpi. Perehdytyksen aikana otetaan aina uusi työntekijä tai opiskelija työpariksi, jotta työ ja asukkaat tulisivat tutuiksi. Vuokratyövoimaa emme käytä kuin äärimmäisessä hätätilanteessa.

Jokaiseen tehtävään edellytetään työn vaatimaa ammattitutkintoa. Rekrytoinnissa huomioidaan erityisosaaminen, työkokemus, itsensä kehittäminen ja arvot sekä soveltuvuus muistisairaana asukkaan hoitotyöhön. Rekrytoinnissa huomioidaan hakijan aikaisempi työkokemus tai työssäoppimisen jaksot. Keskustellaan Kotipirtin arvoista ja asukkaan luona tapahtuvasta työskentelystä. Opintotodistukset tarkistetaan ja niistä otetaan kopiot. Koeaikana työntekijän luotettavuutta ja soveltuvuutta kyseiseen tehtävään arvioidaan, koeaika mahdollistaa myös työntekijän oman arvioinnin soveltuvuudestaan kyseiseen tehtävään.

Valvontalain 28 § perusteella sosiaali- ja terveystalouden palveluntuottajana toimivalla työnantajalla on 1.1.2024 alkaen oikeus pyytää työntekijää esittämään itsestään rikosrekisteriote. Otetta ei voi kuitenkaan pyytää ennen lain voimaantuloa alkaneiden työsuhteiden perusteella. Rikosrekisteriote voidaan pyydettävän henkilöstä, joka valitaan työ- tai virkasuhteeseen, johon olennaisesti ja pysyväisluontoisesti kuuluu työskentelyä ikäihmisten parissa. Otetta voidaan edellyttää myös, kun henkilölle annetaan näitä tehtäviä ensimmäisen kerran. Laki velvoittaa työnantajan tarkastamaan rikosrekisteriotteen, kun kyseessä on

vähintään 3 kuukauden työ- tai virkasuhde yhden kalenterivuoden aikana. Rikosrekisteriote ei saa olla 6 kuukautta vanhempi.

Ryhmäkodin henkilökunnan tavoitteena on tukea ja edistää asukkaiden fyysistä, psyykkistä, kognitiivista ja sosiaalista toimintakykyä. Palvelut pyritään järjestämään jokaisen yksilöllisten tarpeiden mukaisesti ja heidän itsemääräämisoikeuttaan kunnioittaen. Asukkaiden hyvinvointia vahvistetaan tarjoamalla heidän toiveidensa mukaista virkistys-, harrastus- ja kulttuuritoimintaa aina mahdollisuuksien mukaan.

Henkilöstö vaihtuvuus pyritään pitämään mahdollisimman alhaisena. Työtyytyväisyyttä ja työhyvinvointia seurataan sekä työterveyshuollon tekemällä kyselyllä että talon omalla kyselyllä, joita tehdään säännöllisesti ja aina tarpeen niin vaatiessa.

Henkilöstön koulutus

Työtehtävään liittyvät koulutusvaatimukset jokaisen on täytettävä ja jokaiselle tarjotaan ja mahdollistetaan alaan liittyvää lisäkoulutusta. Henkilöstö voi tuoda koulutustarpeitaan ja toiveitaan toiminnanjohtajalle johtoryhmän käsittelyyn. Palveluvastaavan vuosittain pitämässä kehityskeskusteluissa käydään läpi jokaisen koulutustarpeet ja -toiveet. Vuosittain toimintasuunnitelman yhteyteen laaditaan koulutussuunnitelma, jonka toteutumista seurataan. Säännöllisesti toteutetaan EA- koulutus ja paloturvallisuuskoulutus. Erilaisissa koulutuksissa käyneet työntekijät ovat velvollisia jakamaan oppimaansa myös muulle työyhteisölle. Koulutusaktiivisuutta voidaan seurata työvuorosuunnittelu- ohjelman avulla. Kiinnostavista koulutuksista henkilökunta voi tuoda ehdotuksensa joko palveluvastaavalle tai toiminnanjohtajalle.

Epäkohdista ilmoittaminen

Mikäli henkilökunnan toiminnassa havaitaan puutteita, niin jokaisen velvollisuus on tuoda asia julki joko palveluvastaavalle tai toiminnanjohtajalle. Palautetta henkilökunnalta pyydämme sekä verkkokyselyillä sekä paperiversiolla. Asukkaiden kanssa tehdään vuosittain Thl:n asukastyytyväisyyskysely ja omaisilta palautetta otetaan vastaan sekä suullisesti että kirjallisesti. Kirjalliset palautteet voi palauttaa ryhmäkodin eteisessä olevaan postilaatikkoon. Kaikkiin palautteisiin reagoimme niiden vaatimalla tavalla, kiireellisiin niin pian kuin mahdollista.

Riskienhallinnassa on huomioitu työturvallisuuslain (738/2002) mukaiset työnantajan velvoitteet siten, että työympäristön turvallisuus ja terveellisyys tukevat sekä henkilöstön työkykyä että asukkaiden turvallisuutta.

- ❖ Pyritään tunnistamaan ja arvioimaan työympäristön vaaratekijät, kuten ergonomiariskit, väkivallan uhan ja tartuntatautiriskit. Työympäristön riskitekijöitä kartoitamme päivittäin ja ryhdymme tarvittaviin toimenpiteisiin niiden minimoimiseksi.
- ❖ Henkilöstölle tarjotaan koulutusta työturvallisuudesta, vaaratilanteiden ennaltaehkäisystä sekä asiakasturvallisuudesta.
- ❖ Varmistetaan, että henkilöstöllä on käytössään turvalliset työvälineet ja tarvittavat suojarusteet, kuten nostolaitteet ja infektiosuojaimet.

- ❖ Kaikki työssä tapahtuvat tapaturmat ja läheltä piti -tilanteet kirjataan, analysoidaan ja niistä opitaan, jotta vastaavat riskit voidaan jatkossa ehkäistä.
- ❖ Työsuojelutoimikunta kokoontuu säännöllisesti ja kokouksissa käsitellään mahdollisia riskitekijöitä ja miten riskit voidaan välttää.

Näiden toimenpiteiden avulla varmistetaan, että työturvallisuuslain mukaiset velvoitteet toteutuvat ja palveluyksikön toiminta tukee sekä työntekijöiden että asiakkaiden ja potilaiden turvallisuutta.

Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien henkilöstön riittävyyttä ja osaamista koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on kuvattu Taulukossa 4.

Taulukko 4: Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien henkilöstön riittävyyttä ja osaamista koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

Tunnistettu riski	Riskin arviointi (suuruus ja vaikutus)	Ehkäisy- ja hallintatoimet
Henkilöstön määrään riittävyys	kohtalainen, vaikutus suuri	toimivat sijaisjärjestelyt ja rekrytointi ja ennakolta varautuminen
Henkilökunnan osaamisen taso	kohtalainen, vaikutus suuri	koulutukset henkilökunnalle osaamisen varmistamiseksi
Sijaisjärjestelyt	suuri, vaikutus suuri	käytetään tuttuja sijaisia ja tuetaan oman henkilöstön liikkuvuutta yksiköiden välillä
Työnkuormitus	kohtalainen, vaikutus kohtalainen	kartoitetaan kuormituksen aiheuttajat, jaetaan kuormitusta, työnohjaus
Rekrytointi	kohtalainen, vaikutus suuri	hyvä perehdytys, arvostava kohtelu

3.5 Yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja asiakkaan/potilaan aseman ja oikeuksien varmistaminen

Pirkanmaan hyvinvointialueella (Pirha) potilasasiavastaava ja sosiaaliasiavastaava tarjoavat neuvontaa ja tukea potilas- ja sosiaalihuollon asiakkaille.

Sosiaaliasiavastaavan tehtävät ja yhteystiedot

- ❖ Neuvoo asiakkaita sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain sekä varhaiskasvatuslain soveltamiseen liittyvissä asioissa.
- ❖ Neuvoo ja tarvittaessa avustaa asiakasta tai hänen laillista edustajaansa, omaistaan tai muuta läheistään muistutuksen tekemisessä.
- ❖ Yhteystiedot:
- ❖ Puhelin (ma–to klo 9–11): 040 504 5249

- ❖ Tietoturvallinen viesti suomi.fi-palvelussa: Valitse viestit-palvelussa vastaanottajaksi "Pirkanmaan hyvinvointialueen sosiaaliasiavastaava".
- ❖ Postiosoite: Hatanpäänkatu 3, 33900 Tampere
- ❖ Sähköposti yleistä neuvontaa varten: sosiaaliasiavastaava@pirha.fi

Potilasasiavastaavan tehtävät ja yhteystiedot:

- ❖ Neuvoo potilaita heidän oikeuksiinsa liittyvissä asioissa.
- ❖ Avustaa tarvittaessa muistutusten tekemisessä.

Yhteystiedot:

- ❖ Puhelin (ma–to klo 9–11): 040 190 9346
- ❖ Tietoturvallinen viesti suomi.fi-palvelussa: Valitse viestit-palvelussa vastaanottajaksi "Pirkanmaan hyvinvointialueen potilasasiavastaava".
- ❖ Postiosoite: Hatanpäänkatu 3, 33900 Tampere
- ❖ Sähköposti yleistä neuvontaa varten: potilasasiavastaava@pirha.fi

Kuluttajaneuvonta ja yhteystiedot:

Kuluttajaneuvonta auttaa asiakkaita palvelusopimukseen liittyvissä kysymyksissä, kuten sopimusehtoihin ja riitatilanteisiin liittyvissä ongelmissa. Esimerkiksi palvelusetelillä tuotetuissa palveluissa, joissa yksityinen palveluntuottaja ja asiakas ovat keskenään sopimuskumppaneita, kuluttajaneuvonta tarjoaa apua.

Yhteystiedot:

- ❖ Puhelin: 029 505 3050
- ❖ Verkkosivut: www.kkv.fi

Muistutusten käsittely:

Jos asiakas tai potilas on tyytymätön saamaansa palveluun, hoitoon tai kohteluun, hänellä on oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutus on käsiteltävä asianmukaisesti, ja siihen on annettava kirjallinen vastaus kohtuullisessa ajassa.

Yhteystiedot muistutusten tekemistä varten:

- ❖ Postiosoite: Hatanpäänkatu 3, 33900 Tampere
- ❖ Sähköposti: potilasasiavastaava@pirha.fi (terveydenhuollon asiat)
- ❖ sosiaaliasiavastaava@pirha.fi (sosiaalihuollon asiat)

On suositeltavaa olla ensin yhteydessä potilasasiavastaavaan tai sosiaaliasiavastaavaan ennen muistutuksen tekemistä, jotta asia voidaan mahdollisesti ratkaista nopeammin.

Asukkaan itsemääräämisoikeus

Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen sekä oikeuteen yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Ryhmäkoti Leinikin henkilökunnan tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asukkaan itsemääräämisoikeutta ja toiveita, sekä tukea

mahdollisuuksien mukaan hänen osallistumisestaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen. Asukkaiden ja asiakkaiden toiveita arjessa pyritään kunnioittamaan ja toteuttamaan turvallisuus ja asukkaan kognitio huomioiden. Mahdollisia rajoitteita harkitaan aina asukkaan todellisen tarpeen mukaan ja niitä toteutetaan lääkärin arvion ja luvan perusteella. Lääkärin kirjoittama lupa rajoitteisiin on aina määräaikainen ja rajoitteiden tarpeellisuutta arvioidaan päivittäin lääkärin ohjeiden mukaisesti. Rajoitteiden tarpeellisuuden kirjaaminen OMNI360- tietojärjestelmään tehdään vähintään kerran viikossa ja lääkäri uusii rajoittamisluvan kolmen kuukauden välein, jos rajoittaminen katsotaan tarpeelliseksi.

Ryhmäkodissa asukkaat asuvat pääsääntöisesti omissa huoneissaan, mutta ryhmäkodissa on myös kaksi kahden hengen huonetta. Asukkaiden huoneisiin hoitaja menee vain asukkaan luvalla ja sovitusti. Asukkaat sisustavat omat asuntonsa mieleisekseen omilla huonekaluillaan ja tavaroillaan. Palvelu- ja hoitosuunnitelmaan kirjataan asukkaan omat toiveet, tavat ja tavoitteet sekä hoitotahto, joka ohjaa henkilökunnan toimintaa. Omahaoitaja tekee yhdessä asukkaan kanssa asukkaalle Elämänpuu- julisteen, josta ilmenee asukkaalle tärkeitä asioita ja joita huomioidaan arjen toiminnassa.

Päivittäisissä askareissa itsemääräämisoikeutta kunnioitetaan sillä, että asukas saa halutessaan nukkua niin pitkään kuin haluaa, saa valita päälleen puettavat vaatteet, haluaako pesulle saunaan vai suihkuun, myös ruokailutilanteissa asukkaan toiveet huomioidaan aina mahdollisuuksien mukaan. Mikäli asukas haluaa syödä tai muuten olla omissa oloissaan omassa huoneessaan, niin sekin mahdollistetaan. Harrasteisiin, tapahtumiin ja ulkoiluun osallistumisen päättää asukas itse, osallistumiseen kuitenkin kannustetaan. Asukkaat osallistuvat ryhmäkodin arkeen omien voimavarojensa ja mieltymystensä mukaisesti.

Asukkaiden vapautta päättää itse omista asioistaan pyritään mahdollisuuksien mukaan toteuttamaan ja vahvistamaan. Palvelu- ja hoitosuunnitelmaan kirjataan asukkaan itsemääräämisoikeuden ja valinnanvapauden turvaaminen. Koska asukkaat asuvat ryhmäkodissa elämänsä loppuun asti, niin heidän itsemääräämisoikeuttaan tukee myös saattohoitosuunnitelma tai asukkaan muulla tavalla esittämät toiveet elämän loppuvaiheen hoivasta. Saattohoitosuunnitelmaan tai palvelu- ja hoitosuunnitelmaan kirjattuja asukkaan omia mieltymyksiä ja toiveita pyritään kunnioittamaan aina mahdollisuuksien mukaan.

Asukkaalla on hänen pyynnöstänsä oikeus nähdä hänestä, hänen tilanteestaan ja toiminnastaan kirjattuja tietoja.

Peruseriaate ryhmäkodissa on, että asukkaan itsemääräämisoikeutta ei rajoiteta ja mahdolliset ongelmat pyritään ratkaisemaan itsemääräämisoikeutta rajoittamatta. Rajoitteet harkitaan aina yksilöllisen tarpeen mukaan eikä niitä käytetä ilman lääkärin kirjallista lupaa, omaisen lupaa tai asukkaan omaa toivetta. Mikäli asukas ei kykene itse tuomaan kantaansa esille tai hänen itsemääräämiskykynsä on alentunut niin, ettei hän kykene tekemään turvallisia ratkaisuja, pitää se kirjata potilastietojärjestelmään. Mahdolliset rajoitteet lääkäri kirjaa Omni360-järjestelmään ja ne ovat aina määräaikaisia ja tapauskohtaisia. Rajoitteita käytetään vain silloin kun asukkaan itsemääräämiskyky on alentunut niin, ettei hän kykene tekemään

turvallisia ratkaisuja ja päätöksiä, tai asukkaan ratkaisut vaarantavat hänen itsensä tai muiden asukkaiden terveyden tai fyysisen koskemattomuuden eikä lievemmät keinot ole tilanteeseen sopivia.

Kotipirtin ryhmäkodin asiakkaan itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi laadituista suunnitelmista ja ohjeista vastaa palveluvastaava Merja Kivinen, p. 044–7636601, sähköposti merja.kivinen@kotipirttiry.fi

RAI- arviointi

RAI- arvioinnin laatutavoitteiden painopisteet Pirkanmaan hyvinvointialueella v. 2025 on asukkaiden aktiviteetit, päivittäinen kova kipu, ravitsemus, osallisuus arviointiin, päivystyskäyntien vähentäminen. Erityisesti näitä osa-alueita tarkkailemme ja havaittuamme korjattavaa, aloitamme toimenpiteet mahdollisimman nopeasti. Laatutavoitteisiin pyrimme vastaamaan aktiivista toimintaa lisäämällä ja kiputiloja ennalta ehkäisemällä. Sairaalahoidon ja päivystyskäyntejä pyrimme tarkasti arvioimaan ja ennakoivalla toiminnalla välttämään niitä mahdollisuuksien mukaan. MNA- arvioinnin ja säännöllisen painon seurannan avulla seuraamme asukkaiden ravitsemustilaa. Asukkaalla BMI:n ollessa alle 24, pyrimme mahdollisuuksien mukaan rikastamaan asukkaan ruoka-annokset tai tarjoamaan mahdollisimman runsasenergistä ruokaa ja välipaloja.

Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien yhdenvertaisuutta, osallisuutta sekä asiakkaan tai potilaan asemaa ja oikeuksia koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on kuvattu Taulukossa 5.

*Taulukko 5: Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien **yhdenvertaisuutta, osallisuutta sekä asiakkaan tai potilaan asemaa ja oikeuksia** koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta*

Tunnistettu riski	Riskin arviointi (suuruus ja vaikutus)	Ehkäisy- ja hallintatoimet
Eriarvoinen kohtelu	Vähäinen, vaikutus kohtalainen	Henkilökunnan koulutus ja selkeät toimintaperiaatteet
Kaltoinkohtelu	Vähäinen, vaikutus suuri	
Osattomuus	Vähäinen, vaikutus suuri	Asukaskokoukset, yhteinen ryhmätoiminta
Itsemääräämisoikeuden rajoittaminen	Suuri, vaikutus kohtalainen	Tarkka arviointia ennen rajauksia, vain välttämättömät rajaukset
Kommunikaatiovaikeudet	Kohtalainen, vaikutus suuri	Monikulttuurinen henkilökunta, erilaiset kommunikaatiovälineet

4. Havaittujen puutteiden ja epäkohtien käsittely sekä toiminnan kehittäminen

4.1 Toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöillä on useita lakisääteisiä ilmoitusvelvollisuuksia, jotka on määritelty eri laeissa. Nämä velvollisuudet edellyttävät ilmoitusten tekemistä tietyissä tilanteissa salassapitosäännösten estämättä. Alla on keskeisiä ilmoitusvelvollisuuksia ja niihin liittyviä menettelyohjeita:

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöillä on velvollisuus ilmoittaa alueen pelastusviranomaiselle, jos he havaitsevat rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palo- tai onnettomuusriskin tai epäilemästään tai toteamastaan yleisvaarallisesta tai ilmoitettavasta tartuntatauditapauksesta. Ilmoituksessa tulee kuvata havaitut olosuhteet tai tapahtumat, jotka ovat johtaneet ilmoitusvelvollisuuden syntymiseen. Ilmoitus toimitetaan asianomaiselle viranomaiselle (esimerkiksi sosiaalihuolto, poliisi, THL) viipymättä havaitun tilanteen jälkeen. Ilmoitukset tehdään salassapitosäännösten estämättä, mutta tietojen luovuttamisessa tulee noudattaa lakisääteisiä velvoitteita ja varmistaa, että tiedot toimitetaan oikealle taholle.

On tärkeää, että sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt tuntevat nämä ilmoitusvelvollisuudet ja toimivat niiden mukaisesti varmistaa asukkaiden turvallisuuden sekä oikeusturvan.

Palveluntuottajan velvollisuuksiin kuuluu raportoida keskeisimmät riskit sekä ilmoittaa ilmenevistä epäkohdista palveluntilaajalle ja valvontaviranomaiselle.

Henkilökunnan tulee aktiivisesti tunnistaa ja arvioida toimintaansa liittyviä riskejä sekä raportoida niistä palvelunvastaavalle. Tämä voidaan toteuttaa seuraavilla tavoilla:

- ❖ Säännölliset osastokokoukset järjestetään määräajoin ja niissä käsitellään toiminnan riskejä, niiden hallintaa ja mahdollisia kehitystoimenpiteitä. Näissä palavereissa voidaan keskustella myös havaituista epäkohdista ja niiden korjaamisesta.
- ❖ Raportoidaan riskit, havaitut epäkohdat sekä toteutetut tai suunnitellut korjaavat toimenpiteet. Raportointi lisää toiminnan läpinäkyvyyttä ja mahdollistaa tehokkaan seurannan.

Valvontalain 29 § edellyttää, että palveluntuottaja ilmoittaa viipymättä palvelunjärjestäjälle ja valvontaviranomaiselle, kuten aluehallintovirastolle tai Valviralle, jos omassa toiminnassa ilmenee epäkohtia tai puutteita, jotka voivat vaarantaa palvelun laadun tai asiakasturvallisuuden. Tämä menettely sisältää:

- ❖ Kun epäkohta havaitaan, palveluvastaavan tulee viipymättä ilmoittaa siitä sekä toiminnanjohtajalle että Pirhalle ja valvontaviranomaiselle, jolloin varmistetaan, että tarvittavat toimenpiteet voidaan käynnistää nopeasti.

- ❖ Kotipirtin ryhmäkodin palveluvastaavan tai muun henkilökunnan tulee ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin epäkohdan korjaamiseksi ja estää vastaavien tilanteiden toistuminen tulevaisuudessa.

Näiden menettelytapojen noudattaminen edistää palvelujen laatua ja asiakasturvallisuutta sekä vahvistaa luottamusta Kotipirtin ja Pirhan välillä.

4.2 Vakavien vaaratapahtumien tutkinta

Vakavat vaaratilanteet ikäihmisten asumispalveluissa voivat liittyä esimerkiksi hoitovirheisiin, kaatumisiin, lääkitysvirheisiin, väkivaltatilanteisiin, kaltoinkohteluun tai laiminlyöntiin. Näiden tilanteiden tutkintaprosessi ja toimintatavat perustuvat lainsäädäntöön, kuten potilaslakiin, sosiaalihuoltolakiin ja ikääntyneiden palveluiden laatusuosituksiin.

Vaaratilanteen tunnistaminen reagointi

Vaaratilanteen voi havaita henkilökunta, asukas, omainen tai muu ulkopuolinen taho. Vaaratilanne voi olla vakava kaatuminen ja siitä johtunut loukkaantuminen, lääkitysvirhe ja kaltoinkohtelu tai laiminlyönti.

Välittömät toimenpiteet

- ❖ Varmistetaan, ettei tilanne aiheuta lisävahinkoa. Tarvittaessa yhteydenotto hoitavaan lääkäriin. Annetaan ensiapua ja tehdään tarvittaessa hätäilmoitus 112. Ilmoitus palveluvastaavalle, joka toimii tilanteen vaatimalla tavalla.
- ❖ Ilmoitus turvallisuutta vaarantavista tekijöistä ilmoitetaan Pirhan sosiaaliasiavastaavalle, puhelin: 03 3116 6665, kirjaamo@pirha.fi. Mikäli et ole varma oikeasta tahosta, voi ottaa yhteyttä Pirkanmaan hyvinvointialueen palveluneuvontaan numerossa 040 733 3949 tai vaihteeseen numerossa 03 311 611 (avoinna joka päivä klo 7–23) saadaksesi lisäohjeita.

Vaaratilanteen kirjaaminen

- ❖ Kirjataan poikkeamakaavakkeelle ja toimitetaan se palveluvastaavalle, joka kirjaa se Analytica- kaavakkeelle. Palveluvastaava ilmoittaa tapahtuneen sen vakavuuden mukaan. Jos kyseessä on henkilövahinko tai merkittävä vaaratilanne, ilmoitus tehdään myös sosiaaliasiavastaavalle, Valviralle tai aluehallintovirastolle (AVI) tai poliisille jos on kyse rikoksesta.

Vaaratilanteen tutkinta ja analysointi

- ❖ Palveluvastaava kerää tapahtumatiedot ja kuulee kaikkia osapuolia. Jos tapahtumaan liittyy henkilöstön toiminnan arviointi, se voidaan käsitellä myös johtoryhmässä ja Kotipirtin hallituksessa.

4. Korjaavat ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet

- ❖ Turvallisuutta parantavat muutokset, kuten kaatumisriskien arviointi ja ympäristön parantaminen. Jos virhe liittyy lääkehoitoon, niin lääkitysturvallisuuden parantamiseen tähtäävät toimenpiteet.

Henkilökunnan koulutus ja uudet toimintaohjeet, jotta vastaavaa ei tapahdu uudelleen. Seurataan, onko korjaavat toimenpiteet vaikuttaneet turvallisuuteen ja tarvittaessa toimintaohjeiden päivitys uudelleen.

5. Viestintä

- ❖ Rehellinen ja avoin tiedottaminen tapahtuneesta asiakkaalle ja hänen omaiselleen. Tarjotaan mahdollisuus keskusteluun ja lisätukeen.
- ❖ Vaaratilanteen käsitellään osastokokouksissa. Yhdessä pohdimme, miten tilanteesta oppia, jotta samat virheet eivät toistu. Laaditaan uudet toimintaohjeet.

Vakavien vaaratilanteiden tutkinta ryhmäkodissa tähtää turvallisuuden parantamiseen.

4.3 Palautetiedon huomioiminen kehittämisessä

Ryhmäkoti Leinikissä epäkohtailmoitukset sekä haitta- ja vaaratapahtumailmoitukset ovat osa omavalvontaa ja laadunhallintaa. Ilmoituksista saatu tieto auttaa havaitsemaan toistuvia ongelmia, ennaltaehkäisemään riskejä ja kehittämään turvallisuutta sekä asiakaskeskeistä toimintaa. Poikkeamiin puututaan välittömästi, ja tarvittaessa ne raportoidaan toiminnanjohtajalle, Kotipirtin hallitukselle ja viranomaisille.

Jos ilmoituksia tulee usein lääkitysvirheistä, voidaan selvittää, liittyvätkö ne esimerkiksi henkilöstön kuormitukseen, puutteellisiin ohjeistuksiin tai lääkkeenjakoilaitteiston ongelmiin. Jos toiminnassa havaitaan toistuvia vaaratilanteita, tehdään korjaavat toimenpiteet ennen vakavia seurauksia. kaatumisia voidaan pyrkiä ehkäisemään valaistuksella, mattoja poistamalla, kaiteilla, fysioterapiapalveluilla tai apuvälineillä.

Toiminnassa tapahtuvat muutokset ja ohjeistukset kirjataan omavalvontasuunnitelmaan. Poikkeamakaavakkeiden avulla seuraamme tilanteen kehittymistä. Haittapahtumien ja epäkohtien ilmoitukset auttavat kehittämään palveluja ja työskentelytapoja, jotta vastaavat ongelmat eivät toistu. Virheiden vähentämiseksi voimme järjestää lisäkoulutusta. lääkehoitovirheissä ja niiden ehkäisemiseksi käytetään lääkeshoidon kaksoistarkastusta ja tarkastellaan lääkehoitosuunnitelmaa. Jos havaitut epäkohdat johtuvat henkilökunnan kuormittumisesta, voidaan tarkastella työvuorosuunnittelua ja henkilöstömitoitusta. Jos asukkaita on rajoitettu tarpeettomasti, voidaan päivittää itsemääräämisoikeutta koskevia ohjeistuksia.

Ilmoitusten pohjalta tehtyjen muutosten vaikutusta seurataan säännöllisesti, esim. osaston palavereissa ja asiakaspalautteiden avulla.

Poikkeamakaavakkeet eivät ole vain raporteja, vaan arvokasta tietoa toiminnan kehittämiseksi. Tavoitteena on, että ilmoituksista opitaan ja niiden perusteella kehitetään turvallisempia ja laadukkaampia palveluja. Tiedon hyödyntäminen edellyttää avoimuutta, systemaattista käsittelyä ja halua parantaa toimintaa.

4.4 Kehittämistoimenpiteiden määrittely ja toimeenpano

Ryhmäkodin toimintaa kehitettäessä keskiössä on asukkaiden ja henkilökunnan turvallisuus, joten mahdollisiin riskitekijöihin pitää kiinnittää erityistä huomiota. Riskiarviot tehdään erityisesti asukkaan ja asiakkaan näkökulmasta käsin. Toimintaa muokataan aina tarpeen niin vaatiessa ja kirjataan muutokset omavalvontasuunnitelmaan ja tiedotetaan niistä henkilökuntaa.

Lääkehoidon turvallisuutta on kehitetty informoinnin lisäämisellä, koulutusmahdollisuuksilla ja toimintatapoja muokkaamalla.

Työtehtävien ja vastuun jakautuminen työntekijöiden kesken on jatkuva kehittämiskohde. Vastuita työtehtäviä pyritään jakamaan tasaisemmin ja kehittämään jakoa henkilökunnan toivomalla tavalla.

Autonomiset työvuorolistat tukevat työn ja vapaa-ajan tasapainoa ja edistävät jaksamista. Työvuorosuunnitteluun panostamme yhteisiä pelisääntöjä muokkaamalla.

Keskeisimmät korjaus- ja kehittämistoimenpiteet sekä niiden aikataulu, vastuutaho ja seuranta on kuvattu Taulukossa 6.

Taulukko 6: Keskeisimmät korjaus- ja kehittämistoimenpiteet sekä niiden aikataulu, vastuutaho ja seuranta

Korjaus- tai kehittämistoimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Seuranta
Työvuorosuunnittelun kehittäminen toimivampaan suuntaan	2025	Palveluvastavaa ja henkilökunta	Palveluva staava ja henkilökunta
Työtehtävien ja vastuiden tasainen jakautuminen	2025	Palveluvastavaa, henkilökunta	Palveluva staava, henkilökunta
Työhyvinvointi	jatkuva	Jory, heko	Jory, Tj
Turvallinen lääkehoito ja lääkehoidon kehittäminen	2025	Palveluvastavaa ja henkilöstö	Palveluva staava ja henkilöstö
Henkilökunnan lisäkoulutukset	jatkuva	Jory, palveluvastava, henkilöstö	Jory, palveluva staava

5. Omavalvonnan seuranta ja raportointi

5.1 Laadun- ja riskienhallinnan seuranta ja raportointi

Omavalvontasuunnitelma on keskeinen työkalu, jolla varmistetaan ryhmäkodin turvallisuus, laatu ja asukaslähtöisyys. Sen toteutumista seurataan ja puutteisiin reagoidaan viipymättä.

Seurannan toteuttaminen

- ❖ Omavalvontasuunnitelma tarkastetaan säännöllisesti ja arvioidaan suunnitelman toteutumista. Suunnitelma tarkastetaan vähintään neljän kuukauden välein, mutta siihen tehdään korjaukset aina tarvittaessa. Toiminnan ja suunnitelman päivityksessä huomioidaan asiakaspalautteet ja henkilöstön arvioinnit.
- ❖ Poikkeamakaavakkeita tarkastelemalla nähdään, mitkä ongelmat toistuvat, ja niihin voidaan reagoida asian vaatimalla tavalla.
- ❖ Asukkaiden ja omaisten kokemukset kertovat käytännön ongelmista.
- ❖ Käytetään asiakaskyselyitä ja palautekeskusteluja.
- ❖ Työntekijöiden kokemukset ja havainnot auttavat tunnistamaan käytännön haasteita.
- ❖ Osastopalavereissa keskustellaan omavalvonnan toteutumisesta ja parannusehdotuksista.
- ❖ Tarkistetaan, ovatko tehdyt muutokset vähentäneet havaittuja ongelmia.

- ❖ Tarvittaessa tehdään lisämuutoksia tai päivitetään omavalvontasuunnitelma.

Seurannan dokumentointi

- ❖ Kaikki havainnot ja korjaustoimenpiteet kirjataan ja raportit käydään läpi ryhmäkodissa ja johtoryhmässä.
- ❖ Vakavat puutteet raportoidaan Pirhalle, AVI tai Valviralle. Tarvittaessa tehdään ryhmäkodin sisäisiä muutoksia.
- ❖ Henkilökuntaa informoidaan havainnoista ja muutoksista ja niitä testataan käytännön työssä ja arvioidaan muutoksien vaikuttavuutta.
- ❖ Pyritään ennaltaehkäisemään ongelmia jatkuvan seurannan ja ennakoivan riskinhallinnan avulla.

Omavalvontasuunnitelma ohjaa ryhmäkodin toimintaa ja se päivitetään yhdessä henkilökunnan kanssa aina tarpeen vaatiessa. Suunnitelman toteutumista seurataan ja mahdollisiin puutteisiin reagoidaan niiden vaatimalla tavalla. Omavalvontasuunnitelmaa käsitellään ryhmäkodin palaverissa ja muutoksista tiedotetaan samalla. Päivitykset tehdään aina tarpeen niin vaatiessa ja toiminnan jollakin tavalla muuttuessa, mutta vähintään neljän kuukauden välein. Omavalvontasuunnitelman päivityksestä ja julkaisusta on vastuussa palveluvastaava Merja Kivinen.

5.2 Kehittämistoimenpiteiden etenemisen seuranta ja raportointi

Työvuorosuunnittelun kehittämistä toimivampaan suuntaan kehitetään yhteisillä suunnittelun pelisäännöillä ja mahdollisuudella ottaa käyttöön automaattinen suunnittelu.

Työtehtävien ja vastuiden tasaista jakautumista seurataan ja kehitetään toimivampaan suuntaan yhdessä henkilöstön kanssa.

Työhyvinvointia pyrimme aina kehittämään mahdollisuuksien mukaan aina henkilöstön toiveiden mukaisesti. Kehitämme edelleen yhteistyötä työterveyshuollon kanssa. Seuraamme kyselyillä toimien vaikuttavuutta.

Lääkehoidon ohjeistuksiin ja toimintatapoihin teemme muutoksia aina tarpeen niin vaatiessa.

Kannustamme henkilöstöä osallistamaan heitä kiinnostaviin koulutuksiin ja koulutusinnokkuutta seuraamme työvuorosuunnitteluohjelman avulla.

Kehittämistoimenpiteiden etenemistä seuraa palveluvastaava ja henkilöstö yhdessä. Toimenpiteitä käydään yhdessä läpi osaston kokouksissa, joten kehittämisen edistyminen tulee kirjatuksi myös kokouksien pöytäkirjoihin.